

OSREDNJA

RUDAR

ČASOPIS PREMOGOVNIKA VELENJE, ŠTEVILKA 9, DECEMBER 2000, LETO XXXIV

Izdajatelj**Premogovnik Velenje****Ureja uredniški odbor**

Božena Steiner, Diana Janežič, Dragica Marinšek, Ivo Hans Avberšek, Aca Poles, Peter Pušnik, Boris Potrč, Jože Kožar.

Glavna urednica

Diana Janežič

Novinarka in lektorica

Dragica Marinšek

Oblikovanje

Ivo Hans Avberšek

Grafična priprava

NAŠ ČAS, d.o.o. Velenje

Tisk

Tiskarna Velenje

Naklada

4000 izvodov

Naslov

RUDAR, Partizanska 78, 3320 Velenje, tel. (03) 5 871-465 int. 18-15, fax (03) 5 869-131, E-mail Diana.Janezic@rlv.si, Ivo.Avbersek@rlv.si

Glasilo Rudar je brezplačno.

Prihodnja številka Rudarja izide konec januarja 2001.

Prispevke zanjo lahko pošljete v uredništvo najpozneje do 19. januarja 2001.

Naslovnica

LETO ZAHAJA

foto:

Ivo Hans Avberšek

• **strani 3 - 5**

V svojih novoletnih poslanicah so direktor Premogovnika Velenje dr. Franc Žerdin, predsednik sindikata Jože Kožar in predsednik sveta delavcev Pavel Župevc naredili inventuro leta 2000. Ugotavljajo, da smo letos opravili veliko dela in da smo bili pri tem uspešni.

• **strani 6 - 12**

“Na strateški konferenci v Fiesi smo med drugim ugotovili tudi to, da so ena največjih strateških prednosti Premogovnika Velenje kvalitetni kadri, na katere računamo tudi v preobrazbenih aktivnostih poslovnega sistema. Tudi za to smo v razvojne načrte Premogovnika Velenje in vseh hčerinskih podjetij zapisali optimistične in ambiciozne cilje,” pravi dr. Milan Medved, direktor za razvojno področje.

• **strani 16 in 17**

Pravijo, česar ni v medijih, tisto se ni zgodilo. Kaj pa se je zgodilo v letu 2000? Kronika vas bo spomnila na nekatere dogodke, ki so zaznamovali to leto v Premogovniku Velenje. Zagotovo pa je v vašem spominu še mnogo dogodkov, ki so zaznamovali vaše leto 2000 pri delu in v zasebnem življenju.

Pravijo, da potrebuje človek za resnično srečo na svetu samo troje:

**nekoga, ki ga lahko ljubi,
nekaj, kar lahko dela,
in nekaj, kar lahko upa.**

Takšne sreče vam v letu 2001 želimo tudi v uredništvu Rudarja!

Obremenjujoča brezbarvnost časa

Na vsakodnevnih poteh rekreacije na prostem, kjer narava preži na prve letošnje snežinke, človek nehote upočasnji korak ob premišljevanju o dogodkih in stvareh, ki bodo nazadnje predstavljali mozaik pravkar iztekajočega se leta.

Na vrhu manjše vzpetine, med Velenjskim in Škalskim jezerom, kjer se odpira razgled na dobršen del Šaleške doline, se pogled pogosto ustavi na njenem domala skrajnem zahodnem delu, kjer se v zrak dvigujejo prameni pare in dima. Koliko jih je? Eden..., dva..., trije? Zadnje dni se proti nebu valijo trije! V Termoelektrarni Šoštanj trenutno obratujejo vsaj trije bloki, ki jih je vredno omenjati, če pomislimo na upoštevanja vredno porabo premoga.

Pa je to dejstvo vredno pozornosti ljudi, ki smo zapisani pogledom na dogajanje z očmi sindikalistov? Na krajši rok najbrž ne. Srednjeročno, v obdobju nekaj mesecev, nam oviranje pričakovane plasmaja premoga že lahko dviguje krvni tlak. Naraščajoča deponija premoga skozi daljše obdobje, ki ogroža mlado, šele pred časom na tem območju zasajeno drevje, pa mora začeti sprožiti obrambne mehanizme, če mislimo s svojim poslanstvom resno; to pa je v smislu najvišje prioritete - preživetje rudniškega kolektiva tudi poju-trišnjem, prihodnje leto in vsaj še kakšno desetletje potem. In to na realnih temeljih: od svojega dela, ki ga je možno prodati tudi v neprijaznih okvirih brezsrčne konkurence.

Minevajočega leta se bomo bržčas najbolj spominjali po okoliščinah, ki niso vzbujale pretiranega optimizma. In to kljub doslednemu spoštovanju podjetniške kolektivne pogodbe, 'alfe in omega' sindikalnega gibanja.

Agonija odsotnosti dolgoročnih energetskih planskih temeljev, ki jih ne razumemo kot ostanek nekih preživetih časov, kar nam sicer tudi očitajo, ampak kot osnovo minimalnih pogojev za načrtovanje izhodišč našega dela, še kar traja. Sindikalisti živimo z njo kot okoliščino, ki terja našo neprestano pozornost, dilema o tem, kaj bo in kako, če sploh bo, pa postaja že utrujajoča. Za strahove torej gre; za tiste, ki jih je že tako dovolj težko zgrabiti in še težje z njimi obračunati.

Po drugi strani letošnje leto, kljub nenehnemu izgubljanju dovolj pristojnih sobesednikov (tudi) zaradi domala celoletnega menjavanja vladnih ekip in posledično tudi prvih mož znotraj naše panoge, lahko označimo za mirnejše obdobje sindikalnega delovanja.

Kot že rečeno, podjetniška kolektivna pogodba se še drži! To, da smo zavestno pristali na zniževanje števila delovnih dni, resda zmanjšuje manevrski prostor na področju politike plač, vendar

še ne načenja substance, ki bi se ji še bili pripravljene odreči brez odločnejšega sindikalnega boja. Res pa je, da s tem trpijo dolgoletna razmerja med našimi in poprečnimi slovenskimi plačami ter vzporedno z njimi tudi naš gromni položaj zaradi drugačnega prerazporejanja vsakodnevnih potreb. Semkaj torej velja umestiti nemir, ki nas občasno prevzema, in povzroča opazno bolj živčno odzivanje.

A zakaj le, se spet lahko vprašamo, če pristanemo na niti ne preveč poenostavljeno tezo, da se nam ni zgodilo še nič hudega, in da bo še dovolj priložnosti za ropotanje potem, ko bo do tega res prišlo. Za zdaj nam (v glavnem) še ni sile.

Člani sindikata bomo med dosežke, ki nekako štrlijo iz letošnjega nerazvešeljivega povprečja, verjetno vpisali zlasti pridobitev novega apartmaja v Banovcih, s katerim bomo vsaj petdesetim dodatnim družinam na leto lahko zagotavljali za vsak žep dosegljiv do-

pust. Veselimo se te pridobitve, čeprav smo zadnje čase nekoliko obsojeni tudi na nespodbudno razmišljanje o problematičnem odnosu posameznikov do sindikalne lastnine. A o tem kdaj drugič.

Kljub temu pa ne smemo spregledati vseh drugih vidikov delovanja; čeprav so bili na videz bolj prikriti očem širše javnosti, smo vendarle uspeli ohraniti nivo doseženih pravic. Ta vidik naših prizadevanj bo še bolj pomemben prihodnje leto, ko kaže pričakovati stopnjevan pritisk na zniževanje plač in vsaj še omejevanje pravic iz naslova delovnih razmerij, oboje tudi skozi prizmo liberalizacije notranjega trgovanja z električno energijo.

Že prihodnje pomlad se bo moral sindikat zarezati sam vase; skozi kadrovanje na vseh ravneh bo moral prenoviti organizacijo in z optimalnimi rešitvami, ki bodo zagotavljale najboljšo pripravljenost organizacije na izzive prihodnosti, vstopiti v neprijazni čas poglobljanja razkoraka med delojemalci in kapitalom. Da bi v Sloveniji lahko preskočili kakšno pogubno izkušnjo drugod že preživetih oblik kapitalizma, se najbrž ne kaže nadejati.

Ne glede na to pa moramo sedaj v tem predprazničnem obdobju najprej poskrbeti za pošteno obnavljanje že dodobra izpraznjenih baterij... Zakaj ne med drugim tudi v lepoti narave, ki jo omenjam na začetku! K sreči ta vedno znova poskrbi za tisti del uravnoveženja naših življenj, ki mu ne more do živega niti najbolj sprevržena politika. Kakršna koli že je!

Srečno, torej, tudi v letu 2001!

Jože Kožar, predsednik sindikata Premogovnika Velenje

Na začetku poti

Minevanje koledarskega leta ima svoje prednosti. Ena od njih je nedvomno prepoznavna lahkotnost obravnavanja v drugem času sicer manj prijaznih tem. Saj je logično: le kdo bi "težil", če je osnovni namen predprazničnih sporočil zapovedano ubran na bolj prijazne strune. Je pa v tem lahko skrita tudi past: recimo do očitka, pogledj ga, kako "naklada", je prav kratek korak.

Člani Sveta delavcev, izvoljeni letošnjo pomlad, smo pregovorno zapriseženi prijatelji našega rudarskega kolektiva; smo torej ljudje, ki besedico premogovnik v mislih vedno pišemo z veliko začetnico. Tako je prav, če želimo svojemu poslanstvu vdahnuti čim več tistega, kar so bržčas imeli v mislih sodelavci, ki so na volitvah obkrožili številke pred našimi imeni.

Potemtakem naloge ne bi smele biti pretežke; vsaj tako zapletene ne, da bi s polovičnim uspehom pri njihovem uresničevanju ogrozili osnovni namen tega organa delavskega soupravljanja in posledično povzročali nezadovoljstvo pri naših volivcih.

Pa so dovolj prepoznavne poti in stranpoti tega poslanstva?

Nekaterih razlogov za razdvojenost ni moč spregledati. Po eni strani razpoznavna značilnost našega podjetja predvsem po obilici znanja, po izjemnosti strokovnih odločitev, ki so nas doslej uvrščale med najbolj uspešna podjetja v panogi tudi zunaj slovenskih meja, in naravni čut za sprejemanje skoraj vselej najboljših odločitev z namenom prilagajanja zahtevam pogosto nepredvidljivega tržišča, v teh časih morda ne bodo dovolj.

Dolgotrajna odsotnost nacionalnega energetskega programa, nedefiniranost obsega energetske neodvisnosti Slovenije, odsotnost definirane strukture proizvajalcev električne energije ter pristajanje na posledice našega vključevanja v svobodno trgovanje z energijo, skladno z Energetskim zakonom, občutno oži naš maneverski prostor pri sprejemanju nadaljnjih ukrepov kratko- in dolgoročnega razvoja.

Pravkar končana izgradnja čistilnih naprav na bloku 5 šoštanjske termoelektrarne, ki pomeni celovito ekološko sanacijo glavnega odjemalca našega premoga, kot trenutno kaže, ne predstavlja trdnejšega argumenta za resnejše načrtovanje naših proizvodnih nalog.

Res mokra jesen in za decembrski čas previsoke zunanje temperature imata za posledico prepolno deponijo premoga; leta ni nekaj še nedoživetelega, vendar v kontekstu drugih nedorečenosti vzbujata kar veliko skrb. V takih razmerah, če želimo ostati realni, nekatere druge aktivnosti članov Sveta delavcev ne pridejo do pravične veljave.

Pri tem pa ne gre spregledati, da njegovi člani pri zagotavljanju nižje cene osnovnega proizvoda tankočutno spremljamo in podpiramo tudi napore za prestrukturiranje dela naših proizvodnih zmogljivosti na tista področja, ki so zunaj okvirov pridobivanja premoga. Ob spodbudnih rezultatih Invalidskega podjetja HTZ, ki letos odločno hiti za večjim obsegom

zunanje realizacije, in obrata Priprave ter dela Strokovnih služb, ki se intenzivno vključujeta v realizacijo projektov izgradnje avtocest, obnove Soških elektrarn in še kje, imamo nemara vendarle večje možnosti pri zavračanju stereotipov o naši domnevni neprilagodljivosti za dela zunaj premogovništva. Hočeš-nočeš podpiramo idejo prestrukturiranja, saj nam ne kaže drugega, če hočemo preživeti tudi v razmerah, ki niso naklonjene nadaljnemu obstoju premogovništva na tleh Stare celine.

Svoja razmišljanja o vlogi Sveta delavcev pri nastajanju potrebnih pogojev za še normalno delo pa lahko sklenem s spodbudnimi ugotovitvami iz rezultatov tekočega poslovanja. Prav vsi parametri, ki merijo uspešnost našega dela, so tudi letos v zavidljivih okvirih. Ob takih ugotovitvah, predstavljenih še posebno ob obravnavi 9-mesečnega poslovnega poročila, je zgolj anomalija več, da ob koncu leta ni dovolj prijaznih besed, s katerimi bi lahko nagradili dosežene rezultate. A nekaj le naj bo izrečeno: letoletni napor kolektiva so rodili več kot spodbudne rezultate. Neprizanesljivim okoliščinam navkljub. Vsaj za obseg teh dosežkov je korak naših sodelavcev, ki se bodo v teh in naslednjih dneh vračali k svojim družinam, lahko lažji, bolj brezskrben.

Vsem njim in drugim prijateljem našega kolektiva želim, da preživijo dolge praznične dni v krogu tistih, ki jih med letom zaradi službenih obveznosti pogosteje zanemarjajo.

Naj bo leto 2001 zdravo in uspešno!

Pavel Župevc, predsednik Sveta delavcev

Vodstvo Premogovnika Velenje komentira dogovore s strateške konference

Trg si moramo odpreti sami!

Dr. Milan Medved, direktor za razvojno področje

“Razvojni načrt Premogovnika Velenje obravnava obdobje od leta 2001 do 2010. To je obdobje, ki bo zaznamovalo prehod iz reguliranega elektroenergetskega gospodarstva v tržno orientirano gospodarstvo, kot ga pozna združena Evropa.

V razvojnem načrtu smo najprej določili vizijo Premogovnika Velenje. Ugotovili smo, da obstajajo možnosti za nadaljnje delo in uspešno poslovanje tudi na odprtem trgu z električno energijo v okviru EU, vendar se moramo razmeram na takšnem trgu prilagoditi. V vizijo Premogovnika Velenje smo zapisali, da želimo uspešno poslovati na odprtem evropskem trgu do konca življenjske dobe premogovnika. To vizijo podpiramo s štirimi strateškimi cilji, ki smo si jih zastavili že pred leti. Ti so:

- zagotavljati proizvodnjo lignita, ki bo omogočala tehnično in ekonomsko optimalno poslovanje v Premogovniku Velenje ter v Termoelektrarni Šoštanj,
- zaposlenim v Premogovniku Velenje omogočiti kar največjo stopnjo varnosti in humanosti pri opravljanju delovnega procesa,
- sprotno in učinkovito reševati ekološke probleme, ki so in še vedno nastajajo kot posledica energetske dejavnosti v občinah Velenje in Šoštanj,
- zaradi zmanjšanja števila zaposlenih v energetskih dejavnostih zagotavljati

nova delovna mesta oziroma nove proizvodne programe.

Razvojni načrt Premogovnika Velenje je plod dela okoli 50 strokovnjakov podjetja iz vseh organizacijskih enot, ki so sodelovali pri analizi podjetja in analizi okolja, v katerem delujemo, skupina 20 ključnih kadrov je pripravila podlage za oblikovanje dokumenta, posebna delovna skupina pa je na koncu v razvojni načrt zapisala povzetke ugotovitev. Razvojni načrt obsega širok spekter dokumentacije, analiz, rezultatov in vse to nam bo pomagalo tudi pri odločitvah v prihodnje.

Ugotovili smo, da lahko iz celotnega nabora potencialnih prodajnih programov izdvojimo pet programov, s katerimi bomo v prihodnjih letih ustvarjali prihodek na drugih trgih. Ti programi so:

- pridobivanje in prodaja premoga,
- projektiranje, geodetske in geotehnične storitve,
- kadrovske-izobraževalne storitve,
- zunanja rudarska gradbena dela in
- storitve informatike.

Če je trg za osnovni program - za prodajo premoga za pridobivanje potrebne električne in toplotne energije za Slovenijo - določen oziroma bo določen s konkurenčnostjo slovenskih proizvajalcev električne energije na odprtem evropskem trgu, pa bo treba za vse druge prodajne programe tržišča še najti.

Preobrazba poslovnega sistema je usmerjena v odpiranje na tržišča z različnimi dejavnostmi, pri tem pa se morajo tržno obnašati vsi deli poslovnega sistema. To in racionalno izrabo vseh virov - tehničnih, kadrovskih, ekonomskih... - pa bo mogoče doseči le z natančnim spremljanjem stroškov in prihodkov na vseh področjih, oziroma na kratko rečeno z nenehno potrebo po stalnem izboljševanju poslovanja.

Ko na koncu leta 2000 ocenjujemo naše preteklo delo, smo z opravljenim lahko zadovoljni. Pogoji poslovanja, ki jih k nam prinaša združena Evropa, nikakor ne bodo enostavni. Vendar v našem podjetju kljub temu ni razloga za malodušje ali pesimizem. Na strateški konferenci v Fiesi smo med drugim ugotovili tudi to, da so ena največjih strateških prednosti Premogov-

*Delaj,
kar imaš rad, in
imej rad, kar delaš,
in nikoli več v življenju
ti ne bo treba delati.*

nika Velenje kvalitetni kadri, na katere računamo tudi v preobrazbenih aktivnostih poslovnega sistema. Tudi za to smo v razvojne načrte Premogovnika Velenje in vseh hčerinskih podjetij zapisali optimistične in ambiciozne cilje. **Da bi se ti načrti in cilji čimprej začeli uresničevati pa je, poleg obilice zdravja in zadovoljstva, moja želja vsem sodelavkam in sodelavcem v poslovnem sistemu Premogovnika Velenje ob prihajajočem novem letu 2001.**"

Mag. Marjan Kolenc, tehnični direktor

"Ena od točk na vsakoletni strateški konferenci je potrditev izhodišč za delovni načrt za prihodnje leto. Dosedaj država še ni podala ovrednotene elektroenergetske bilance, niti nobenih drugih izhodišč, na katerih bi lahko načrtovali naše delo v letu 2001. Osnutek načrta je nastal na osnovi naših predpostavk in na osnovi bilance, ki sta jo sprejela Združenje za energetiko, to je direktorji podjetij v elektroenergetskem sistemu, in Eles.

Izhodišča, na katera se navezuje načrtovanje dela vseh drugih služb in obratov, so ta:

- Odkop premoga je količinsko enak letošnjemu, torej 3,850 milijona ton.
- Premoga za proizvodnjo električne energije naj bi prodali ustrezno količino za pridobitev 3100 GWh električne energije, okoli 150.000 ton premoga za proizvodnjo toplotne energije in okoli 30.000 ton premoga za široko potrošnjo.
- Povprečna kurilna vrednost premoga naj bi bila 9.800 KJ/kg.
- Delovni koledar predvideva 229 delovnih dni. Vanj je vključenih precej kolektivnih dopustov in pet 80-odstotnih dnin.
- Celo leto naj bi obratovali trije odkopi, po eden v Jami Škale, v Jami Pesje in v južnem krilu.
- Izdelali naj bi okoli 10 km novih jamskih objektov, 600 metrov več pa naj bi jih likvidirali; tako bi se obseg jame zmanjšal na 66.700 metrov prog.

Okvirni načrt investicij v letu 2001 predvideva okoli 4 milijarde SIT novih vlaganj, od tega okoli 800 milijonov SIT v jamske gradbene objekte, 350 milijonov SIT v zunanje gradbene objekte, drugo pa v opremo. Izdelali bomo tudi prednostni vrstni red investicij, če bi zaradi finančnih težav bilo treba kakšna vlaganja časovno prestaviti.

Osnovno strategijo za naslednje desetletno obdobje, torej razvojni načrt Premogovnika Velenje, smo naslonili na

Energetski zakon in druge veljavne dokumente. Oblikovali smo dve varianti - za količino proizvodnje 3,5 milijona ton in za 3,850 milijona ton premoga - in na to naravnali vse druge dejavnosti. Že letos spomladi smo potrdili osnutek odkopavanja premoga do leta 2025 in v njem gibanje odkopne fronte ter predvidene količine premoga iz posameznih delov jam. Načrtujemo zniževanje cene premoga, kar bomo dosegli z zmanjševanjem števila delavcev, zaposlenih pri pridobivanju premoga, s trajnim zmanjševanjem materialnih stroškov, stroškov storitev, medtem ko naj bi višina investicijskih vlaganj ostala okoli 3,5 milijarde SIT na leto. Če bo vlada potrdila predlagani program naslednjih investicij, pa bomo strošek za amortizacijo zmanjšali s sedanjih nekaj več kot 4 milijarde SIT na 3,2 milijarde SIT.

Pri načrtovanju področij odkopavanja v prihodnjih 10 letih smo se odločili, da izločimo vsa območja, ki so nevarna, vsebujejo slabši premog in so draga. Tako ne bomo izvajali nobenih del za odpiranje jame Šoštanj. Letos in v letu 2001 bomo stabilne objekte v jami pripravili tako, da kakšni večji posegi vanje do konca odkopavanja ne bodo potrebni, zaradi česar bo tudi manj investicijskih vlaganj.

Načrt pridobivanja premoga v naslednjih 10 letih in do konca življenjske dobe termoeenergetskih objektov v Šoštanju je čist, jasen, temelji pa na varnem, humanem, racionalnem in okolju prijaznem odkopavanju premoga. 'Srečno' naj bo vsem v 2001!"

Dragica Kotnik, direktorica za gospodarsko področje

"Področje gospodarjenja je bilo na strateški konferenci obravnavano pri vsaki temi in vsak od sodelavcev, ki je predstavljal svoje videnje stanja in predloge za prihodnje obdobje bodisi do konca leta 2000, v letu 2001 ali za pet oziroma deset let, je upošteval tudi ekonomske zakonito-

Edini pravi način, da se razlikujete od konkurence, je delo.

sti. Bolj podrobno pa je bilo to področje za Premogovnik Velenje obravnavano v treh sklopih: kot ocena poslovanja za leto 2000, kot osnutek plana za leto 2001 in pri razvojnem načrtu skupaj s predvidenim poslovanjem hčerinskih podjetij. Prav tako je vsak direktor hčerinskega podjetja predstavil omenjena obdobja v sklopu predstavitve svojega razvojnega načrta.

Noben razvojni načrt se namreč ne more začeti na točki nič, ampak se povsod življenje nadaljuje, torej je treba narediti oceno stanja, oceno možnosti, predlagati ukrepe, ki bodo stanje izboljšali, in pogledati v prihodnost.

Če smo sredi letošnjega oktobra še ocenjevali, da bo leto 2000 zaključeno v skladu z letnim delovnim načrtom in bo rezultat celo boljši, kot je bil načrtovan, torej z bi-

bil nalogo, da tako zaključevanje leta kot predlog načrta za leto 2001 še enkrat pregleda in dopolni. Odgovorno se je treba obnašati do potrebnih aktivnosti, stroškov in do obvladovanja zaloga materiala, rezervnih delov in tudi zaloga premoga.

Glede razvojnega načrta Premogovnika Velenje je bilo na strateški konferenci potrjenih nekaj bistvenih izhodišč, to so reševanje naslednjih investicij, priprava petletnega načrta investicij, možnosti zniževanja stroškovne cene premoga in povečanja konkurenčnosti skupaj s TEŠ po odprtju trga električne energije v Sloveniji, tehtanje različnih organizacijskih oblik in povezav pred odprtjem trga električne energije za članice EU ter iskanje prodajnih programov, s katerimi bi dosegli znižanje cene premoga.

Želim vam lepe praznike ter zdravja in moči za delo v letu 2001!"

Janko Lukner, direktor kadrovske-spolnega področja

"Med mnogimi temami, ki smo jih na strateško-poslovni konferenci odprli na kadrovske-spolnem področju, bi želel poudariti predvsem dve: pokojninsko in invalidsko zavarovanje in izobraževanje.

Pokojninsko in invalidsko zavarovanje zato, ker sem prepričan, da je to tema, o kateri bomo v prihodnjem letu veliko govorili. Vsi zaposleni, ki delajo na beneficiranih delovnih mestih in bodo 31.12. 2000 imeli manj kot 25 let pokojninske dobe, bodo s 1.1.2001 vključeni v obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje.

S sredstvi, ki jih bo podjetje plačevalo na njihove osebne račune pri kapitalski družbi, ki bo izvajala obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje, si bodo zagotovili poklicno pokojnino. V začetku prihodnjega leta bodo podpisali polico o zavarovanju, s katero bodo urejena medsebojna razmerja med zavarovalnico in zavarovancem, med drugim tudi višina vplačanih premij in način izplačevanja poklicne pokojnine.

V prihodnjem letu pa bomo mnogo govorili tudi o prostovoljnem dodatnem pokojninskem zavarovanju. Pričakovane nižje pokojnine iz obveznega zavarovanja bodo predvsem tiste mlajše prisilile v to, da se bodo dodatno prostovoljno zavarovali in iz tega zavarovanja dobivali dodatno pokojnino. Ker se bo na koncu o pristopu k prostovoljnemu zavarovanju odločal vsak posameznik, je zelo pomembno, kakšno kolektivno pogodbo na tem področju bomo podpisali.

Verjamem, da nam bo skupaj s sindikatom uspelo pripraviti takšen pokojninski načrt, h kateremu bo pristopilo potrebno število zaposlenih.

stveno nižjo izgubo, pa se je seveda s spremembo vremena v oktobru ta situacija porušila. Naš edini kupec je obratoval od sredine oktobra in še danes v bistveno nižjem obsegu, kot je bilo predvideno z elektroenergetsko bilanco in našo pogodbo.

Predvideno je bilo tudi, da bo jeseni sprejet rebalans ovrednotene elektroenergetske bilance. Pogodbene cene za leto 2000 so bile namreč opredeljene po cenah 1.1.2000, zaradi spremembe cene električne energije in nekaj sistemske rezerve sredstev pa je bila napovedana korekcija cene za nazaj. Vmes se je zamenjala vlada in tudi to je vplivalo na odločitve.

Povedano na kratko: v tem trenutku ni mogoče natančno oceniti, kakšen bo zaključni račun za leto 2000. Marsikakšen dogovor, ki lahko vpliva na rezultat - upamo, da ne na slabše - je še v fazi pogajanj.

Velik vpliv na poslovanje ima tudi stanje zaloga premoga, ki so večje, kot je bilo načrtovano, in s tem se izhodišča za delovni načrt v letu 2001 bistveno spreminjajo. Zato je vsak od odgovornih v podjetju do-

*Delajte
na veliko,
delajte prav
in delajte
v slogu.*

V pripravah na strateško konferenco v Fiesi smo natančno analizirali tudi področje izobraževanja. V Premogovniku Velenje je v različne oblike izobraževanja vključeno veliko naših sodelavcev. Z ukrepi, ki smo jih sprejeli, pa želimo še povečati motiviranost za izobraževanje in tako prispevati k večji kvaliteti in učinkovitosti izobraževanja.

Z izobraževanjem bomo podprli realizacijo strateških in poslovnih ciljev podjetja. Pripravljamo pa tudi novost: v naslednjem letu bomo organizirali lastno poslovno šolo, služba izobraževanja pa bo razpisovala izobraževalne oblike, v katere se bodo lahko prijavljali zaposleni sami.

Sprejeli pa smo tudi ukrepe za povečanje vpisa v rudarsko tehnično in rudarsko poklicno šolo, saj nam analize kažejo, da se bodo zaradi intenzivnega upokojevanja po letu 2005 zelo povečale potrebe po tem kadru.

Vsem, ki radi berete Rudarja, predvsem pa vsem sodelavkam in sodelavcem, želim vesele praznike in uspešno ter predvsem zdravo novo leto 2001."

Marjan Tamše, svetovalec direktorja podjetja

"Načrtovanje del na področju urejanja okolja v pridobivalnem prostoru Premogovnika Velenje in delno tudi izven njega je odvisno od razvojnih in letnih načrtov odkopavanja premoga tako količinsko kot lokacijsko. Strateškega pomena za uspešno odpravljanje škodljivih posledic rudarjenja pa so določila lani uveljavljenega Zakona o rudarstvu, ki predvidevajo pridobitev koncesije za raziskovanje in izkoriščanje premoga. Zakon o rudarstvu bo s svojimi podzakonskimi akti o načinu financiranja sanacijskih del bolj ali manj vplival tudi na poslovanje Premogovnika Velenje. Gre za dve vrsti plačila, namreč za plačevanje koncesije in vplačil za sanacijo v rudarski sklad.

Po določitih Uredbe za plačevanje koncesije bo Premogovnik Velenje vsako leto odvedel predvidoma 25 milijonov SIT. Polovico teh sredstev bo dobila lokalna skupnost, polovico pa država. V našem primeru si bosta polovico sredstev razdelili občini Velenje in Šoštanj.

Glede plačila za sanacijo povzročene škode pa zakonodaja predpisuje, da naj bi Premogovnik Velenje odvajal denar v poseben sklad, iz katerega bi potem črpal sredstva za sanacijska dela.

Novembra letos je bila z Uredbo Vlade RS Premogovniku Velenje podeljena rudarska pravica, v šestih mesecih pa mora biti podpisana koncesijska pogodba. Eden od sklepov strateške konference je, da mora

biti ta pogodba podpisana do 15. maja 2001. V njej bosta opredeljeni plačili koncesije in sanacije. Ocenjujem, da bi, v skladu z določili Uredbe, morali na leto plačevati v rudarski sklad okoli 200 milijonov SIT. To je veliko oziroma je skoraj polovica denarja, ki ga sicer v celoti na leto namenjamo za odpravljanje rudarske škode, ki zajema mnogo širše področje kot le sanacijo prostora.

Glede na to, da je naš premogovnik specifičen v primerjavi z drugimi izkoriščevalci mineralnih surovin, saj povzročeno škodo že leta saniramo sproti, smo predlagali, da se koncesijska pogodba pripravi tako, da bi dela opravljali tudi v bodoče na ustaljen način, brez odvajanja sredstev v sanacijski sklad.

Na strateški konferenci je bilo za delo na

področju odpravljanja posledic rudarjenja v letu 2001 odobrenih 500 milijonov SIT. Približno tretjina tega zneska bo namenjena za pripravo področja pred odkopavanjem (odkupi objektov, preselitev prebivalcev...), tretjina za sprotno sanacijo in tretjina za dokončno sanacijo (na območjih, kjer je odkopavanje končano). V letu 2001 bomo ta dela opravljali predvsem na obalah Velenjskega in Škalskega jezera ter na delu južne in zahodne obale Družmirskega jezera.

V letu 2001 želim vsem v Premogovniku Velenje veliko uspehov, zdravja in 'srečno'!"

Zdenko Lah, pomočnik direktorja

"Naj predstavim dogovore s strateške konference za posamezne dele elektrostrojnega področja.

Na področju **elektro-strojnega inženiringa** je bila osnovna naloga preveriti področja nekdanje Jugoslavije, na katerih bi lahko ponudili prodajo elektro-strojne opreme in njeno vzdrževanje. Sedaj tečeta

*Prizadevajte si
za višja merila,
kot jih kdorkoli
pričakuje od vas.*

dva projekta; eden za napredovalne stroje, kjer smo skupaj z Gorenjem Trgovino dali ponudbo zasavskim premogovnikom za prodajo dveh strojev, s premogovnikom Mramor pa se pogovarjamo za remont podporja oziroma kompletne odkopne opreme v vrednosti 300 milijonov SIT. Na strateški konferenci smo ta projekta podprli.

Področje **razvojnih projektov** zajema program energetske varčnega podjetja in ekologijo delovnega okolja. Za prvi program je bil sprejet sklep o ustanovitvi energetske pisarne v skladu s priročnikom Agencije za varčno rabo energije RS. Ustanovitev te pisarne pomeni, da bomo kontrolirali porabo električne in toplotne energije. To od nas zahteva tudi certifikat kakovosti ISO 9001. Na osnovi te statistike

bomo ugotavljali trende porabe in uspešnost porabe energije.

Ekologija delovnega okolja je področje, na katerem delamo in sprejemamo ukrepe že dalj časa, nanaša pa se predvsem na izboljšanje delovnega okolja na odkopnih deloviščih. Trenutno tečejo operativne priprave za vzpostavitev modela, na katerem bomo preizkusili predloge. Po uspešnem testiranju bomo sistem montirali v jamo. Sklep strateške konference je bil, da s temi poskusi nadaljujemo.

Na področju zakonodaje smo harmonizirali nekaj direktiv Evropske unije z domačo zakonodajo. Gre za odredbe o električnih napravah, o varnosti strojev in o protieksplozijski zaščiti. Pri tem je za nas najbolj aktualna in pomembna zadnja odredba, ki bo stopila v veljavo s pristopom Slovenije v EU. Ustanoviti moramo posebno komisijo, ki bo v tem času pripravila nov pravilnik na tem področju. Sprejetje te odredbe za nas pomeni cenejše poslovanje, saj uvaja evropsko oznako CE in izjavo o skladnosti naprav in zato kasneje v Sloveniji ni potrebno ponovno certificiranje elektro opreme.

Vsem zaposlenim v Premogovniku Velenje želim vesele božične praznike in srečno novo leto!"

Mag. Marjan Hudej, pomočnik tehničnega direktorja

"Na področju zunanje realizacije smo v letu 2000 dosegli velik razmah dela. Celo drugo polovico leta smo delali na treh velikih deloviščih: pri vodnem tunelu pod železniškimi tiri v Celju, pri vodnem rovu Drtjiščica in pri injektiranju v tunelu ob HE Plave na Soči. Na vseh treh deloviščih so zahtevne delovne razmere, predvsem zaradi velikih količin vode.

V letu 2001 bo obseg del verjetno večji; v Drtjiščici bomo delali še skoraj celo leto in spomladi začeli izdelovati južni portal, dogovarjamo se že za injektiranje še enega tunela na Soči, in sicer tunela na HE Dobljar, poleg tega pa bomo skušali pridobiti še nekaj poslov v cestnem in železniškem programu. Načrtujemo, da bomo pri zunanji realizaciji v letu 2001 pridobili okoli 730 milijonov SIT.

Da bi bili učinki zunanje realizacije večji, bomo morali sprejeti nekaj ukrepov. Tako bo treba jasno določiti odgovornost pri projektne vodstvu, dopolniti kadrovske zasedbe na deloviščih, izboljšati marketinške dejavnosti pri pridobivanju in izbiri poslov in izboljšati komercialno in ekonomsko spremljanje projektov. Nadzorno-tehnično osebje in delavci se bodo morali dodatno izobraziti za izdelavo kalkulacij in različnih analiz ter za pridobitev novih strokovnih znanj. Pripravili smo investicijski plan za nabavo delovnih sredstev in opreme, brez katere zaostajamo za konkurenco. Ugotovili smo, da bomo morali nekatere tehnološke postopke, ki so prirejeni za delo v metanski jami, racionalizirati. Ob vsem tem bi radi delavce na zunanjih deloviščih motivirali za takšno delo, z načinom nagrajevanja povečali njihovo odgovornost, preučiti pa bomo morali tudi njihovo optimalno obremenjenost.

S strateškega vidika želimo na področju zunanje realizacije izoblikovati model primerne organiziranosti, zniževati moramo ceno našega dela za povečanje konkurenčnosti ter začeti uvajati načela tržne ekonomije in večje podjetnosti med zaposlenimi.

Bliža se konec leta. Na vseh naših zunanjih deloviščih bodo delavci prosti le dva dneva ob božiču in dva dneva ob novem letu. Želim jim, da bi tudi v teh delovnih dneh delali uspešno in varno, proste dni pa čimbolj prijetno preživeli s svojimi domačimi. Vsem 'srečno'!"

Nagnjeni smo k presojanju uspeha glede na višino vaših plač ali velikost naših avtomobilov, ne pa glede na kakovost naših dejanj in odnosa do drugih.

Dr. Evgen Dervarič, direktor tehničnih služb

“Sredi leta 2000 smo izdelali projekt Koncept odkopavanja od leta 2000 do 2025, v katerem smo glede na spremembe v Premogovniku Velenje in v elektroenergetskem sistemu Slovenije drugače obdelali razvoj jam Premogovnika Velenje in ovrednotili stopnjo pripravljenosti odkopnih polj.

Na osnovi tega smo izoblikovali dva programa: prvi je projekt zapiranja jame Škale, drugi pa je povezan s projekti za poenitev in poenostavitev proizvodnega procesa.

Naše delo smo opredelili v petih sklopih. V njih bomo obdelali:

- način odkopavanja v posameznih območjih sloja,
- ureditev glavnih odvozov premoga (nov koncept odvozov zaradi večje globine odkopavanja, izravnalni bunkerji, avtomatizacija odvoza),
- ureditev glavnih tras za transport materiala (nakladalno-razkladalne postaje),
- ureditev glavnih tras za prevoz delavcev (sedežnica za prevoz na jug in severozahod) in
- izgradnja pomožnih prostorov (centralna remiza, vulkanizirnica, črpalna postaja za emulzijo, glavno jamsko črpalnišče, proge za odvodnjevanje, sanacija zračilnih prog in zračilnih objektov, ogrevanje jaška Šoštanj II, skladišča orodja in materiala).

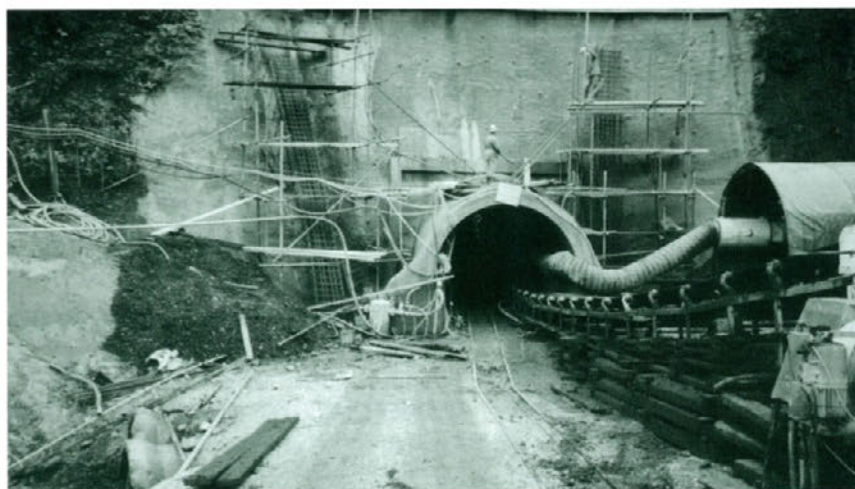
Da bi vse projekte lažje udejanili, smo v začetku novembra predstavili osem razvojnih projektov in njihovim vodjem izdali projektne naloge. Ti projekti - nekateri med njimi že tečejo - so: RP za jamske proge (dr. Evgen Dervarič), RP za ekologijo delovnega okolja (Zdenko Lah), RP za pridobivanje in transport premoga (mag. Marjan Kolenc), RP za transport in logistiko (Damijan Kanduti), RP za jamsko vrtnanje (Bojan Lajlar), RP za energetsko varčno podjetje (Zdenko Lah), RP za čiste tehnologije uporabe premogov (Franci Lenart) in RP za racionalizacijo prezračevanja (dr. Evgen Dervarič).

Omenjene projekte smo potrdili tudi na strateški konferenci in jih ocenili kot eno od najpomembnejših aktivnosti, ki bodo tekle v prihodnjem letu.

Drugi pomembni sklep strateške konference pa se nanaša na izvajanje storitev naših služb na zunanem trgu. Že v letu 2000 smo s temi posli ustvarili okoli 130 milijonov SIT prihodka, v prihodnosti pa želimo te prihodke še povečati. Ob tem bodo poskušali poiskati najučinkovitejšo obliko trženja tistega dela dejavnosti, ki bo storitve prodajala na trgu.

Tehnične službe so organizirane v projektivo, hidrogeološko službo in jamomersko službo. V letu 2001 so si te službe zastavile te cilje!

V projektivi bodo med drugim izdelali in verificirali dolgoročne koncepte odkopavanja v jami Pesje in uskladitev odkopavanja z jamo Preloge jug in SZ, zmanjšali obseg projektne dokumentacije z izdelavo tipskih projektov, verificirali vsebino projektne dokumentacije z vidika sledljivosti in preglednosti, sproti izvajali projektni nadzor z ustreznimi ukrepi in korekcijami, izdelali projekt za obdelavo stroškov projekta in izvedenih del, temeljiteje planirali projekte in potrebne vire na nivoju podjetja, spremljali in uvajali nove tehnologije, izdelovali raziskovalne naloge, sodelovali z ministrstvi za pridobitev

sredstev in izdelali več podzakonskih aktov k Zakonu o rudarstvu in izdelovali projekte za trg.

V jamomerski službi bodo med drugim skušali pridobiti pooblastilo za izvajanje geodetskih storitev skladno z novim zakonom o geodetski dejavnosti, nadaljevali izvajanje geodetskih storitev za trg, izdelali program za izris nivelmana odkopov, izdelali program in verificirali model za prognozo premikov terena, posodobili risalnico za izdelavo digitalnih jamskih kart, postavili novo opazovalno mrežo nad projektiranimi ploščami v SZ delu jame Preloge in dopolnili opazovalno mrežo v Šoštanju in Škalah.

V hidrogeološki službi bodo nadaljevali geomehanske, geološke in hidrogeološke aktivnosti v SZ predelu jame Preloge za varno odkopavanje območij sloja s tanko izolacijsko plastjo, verificirali bodo kriterije odkopavanja pod vodonosnimi peski, še naprej bodo proučevali rudarsko inducirane seizmične pojave, skrbeli za razvoj sistema za opazovanje gibanja nivojev podzemne vode ob likvidaciji objektov v

*Imamo
40 milijonov
vzrokov za neuspeh,
toda niti enega
opravičila.*

jami Škale, skrbeli za razvoj „in-situ“ raziskav in laboratorijskih meritev, izvedli aktivnosti za pridobitev usposobljenosti laboratorija, skladno s spremembama področju standardizacije, preučevali bodo strukturne in petrografske lastnosti lignita in izvajali geotehnične storitve na trgu.

Vsem svojim sodelavkam in sodelavcem ter celotnemu kolektivu Premogovnika Velenje želim srečno, uspešno in zdravo leto 2001!”

Mag. Slavko Plazar, svetovalec tehničnega direktorja za kakovost

“Sklepi strateške konference pri obvladovanju procesov temeljijo na aktivnostih, ki smo jih izvajali v letu 2000. Cel sistem kakovosti, ki prerašča v sistem obvladovanja procesov, temelji na zahtevah mednarod-

no priznanih standardov ISO 9001 in ISO 14001 ter vedno bolj tudi na standardu OHSAS 18001.

V letu 2000 smo imeli prvo redno presojo po standardu 9001, predpresjo in certifikacijsko presojo po standardu 14001 in pripravljali izhodišča za izjavo o varnosti in oceno tveganja. Pripravljali smo postopke za pridobitev standarda o varnosti in varstvu pri delu OHSAS 18001. Opravljeno delo na tem področju narekuje tudi naše aktivnosti v letu 2001. Te bodo zadevale skupna področja vseh standardov, to so notranja presoja, merilna oprema, meritve, izobraževanje in dokumentacija, na drugi strani pa se bomo v letu 2001 pripravljali na prvo redno presojo za oba že pridobljena standarda, ki bo v februarju. Nadaljevali bomo s pripravo izjave o varnosti, ki je temelj za pridobitev standarda OHSAS 18001.

Področje kakovosti oziroma obvladovanja procesov je tudi sestavni del razvojnega načrta Premogovnika Velenje in se vključuje v vse faze in dele proizvodnega procesa podjetja. Podpira jih v dokumentaciji, notranjih in zunanjih presojah, v rezultatih, ki jih standardi predpisujejo v obliki politike, ciljev in stalnega spremljanja realizacije programov. Zato je dolgoročni razvoj sistema obvladovanja procesov usmerjen v tako imenovano poslovno odličnost, ki počasi vključuje vsa področja in dejavnosti v podjetju.

Vsem vam želim kakovostno leto 2001!”

Odlična podjetja ne verjamejo v odličnost - samo v nenehno izpopolnjevanje in nenehno spreminjanje.

Veliko vprašanj

V sredo, 13. decembra, je vodstvo Premogovnika Velenje dogovore, sprejete na strateški konferenci, predstavilo članom sveta delavcev, sindikata in predsedstva SPESS. Predstavitev je vodil predsednik sveta delavcev Pavel Župevc.

Dr. Franc Žerdin, direktor Premogovnika Velenje, je povzel dogovore, kot so bili objavljeni tudi v 4. številki Novic, Janko Lukner, direktor za kadrovsko-spolšno področje, pa je največ spregovoril o dodatnem prostovoljnem pokojninskem zavarovanju.

Omenjena predstavitev je bila poleg informiranja udeležencev namenjena tudi razpravi. V tem delu so imeli udeleženci veliko vprašanj, največ o dodatnem prostovoljnem pokojninskem zavarovanju.

Zanimalo jih je tudi, kako naše načrte sprejema lastnik, država, kako bomo zapolnjevali primanjkljaj delavcev v jami zaradi poslov pri zunanji realizaciji, kaj pomeni izdelava ocene tveganja na delovnih mestih v jami, koliko bo

podjetje drugo leto namenilo za preventivo, prosili pa so tudi za razlago novega delovnega koledarja za Strokovne službe.

Dobiček bomo letos podvojili!

Slavko Ževart, univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike, direktor podjetja Telkom sistemi, d.o.o., storitve in trgovina, Velenje

Podjetje Telkom sistemi je priznано podjetje za vzdrževanje in montažo telekomunikacijskih sistemov za podjetja v Saleško-savinjski regiji, želi pa postati vodilni ponudnik teh storitev v tej regiji in širšem okolju. Pogovarjali smo se z direktorjem podjetja Slavkom Ževartom.

Rudar: "Predstavite, prosim, dejavnosti podjetja!"

Ževart: "Naj najprej na kratko predstavim zgodovino podjetja. Leta 1997 je Premogovnik Velenje kupil tedanje hčerinsko podjetje ESO Opreme - ESO Telecom. Z novo registracijo smo tudi spremenili ime podjetja v Telkom sistemi, d.o.o."

Dejavnosti podjetja pa so: svetovanje, prodaja, montaža, vzdrževanje in servisiranje telekomunikacijskih sistemov, telekomunikacijski inženiring, prodaja in zastopstvo, izdelava instalacij (univerzalno informacijsko ožičenje) in posredovanje telefonskih zvez.

Največji del naše dejavnosti predstavljata prodaja in vzdrževanje telefonskih central, telefonskih aparatov in telefonskih priključkov. Nudimo telefonske hišne centrale in telefonske aparate različnih blagovnih znamk, in sicer TENOVIS - to je bivši BOSCH Telecom, Panasonic, ISKRA TELING, Simens in ALKATEL.

Drugi največji del našega dela predstavlja izdelava instalacij, nato pa posredovanje telefonskih zvez. Po zamenjavi stare telefonske centrale v Premogovniku Velenje se bodo potrebe po posredovanju zvez zmanjšale. Za individualne stranke pa imamo v Kersnikovi 11 v Velenju odprto tudi manjšo trgovino s servisom, kjer prodajamo in popravljamo različno telekomunikacijsko opremo."

Rudar: "Kako posluje podjetje Telkom sistemi?"

Ževart: "Moram reči, da so bile v začetku precejšnje težave, saj je bilo treba zaradi stečajev ESO Opreme, ESO Vive in SIPAK-a odpisati približno 7 milijonov tolarjev, zato smo v letu 1998 poslovali z izgubo. Lani smo s prodajo telefonskih central in pridobitvijo del v Gorenju precej povečali prihodke, tako da smo leto zaključili s skoraj 2 milijonoma tolarjev dobička. Letos pa smo bili še uspešnejši in pričakujem, da bomo dobiček vsaj podvojili."

Rudar: "Kakšna je kadrovska struktura in kako je z opremljenostjo vašega podjetja?"

Ževart: "Trenutno nas je zaposlenih 15, od tega je 6 invalidov. Za naše sedanje programe je kadrovska struktura še zadovoljiva, vendar je na področju telekomunikacij potrebno vedno več znanja. Zato načrtujemo zaposlitev inženirja telekomunikacij, predvsem za spremljanje razvoja na tem področju in za uvajanje novega programa.

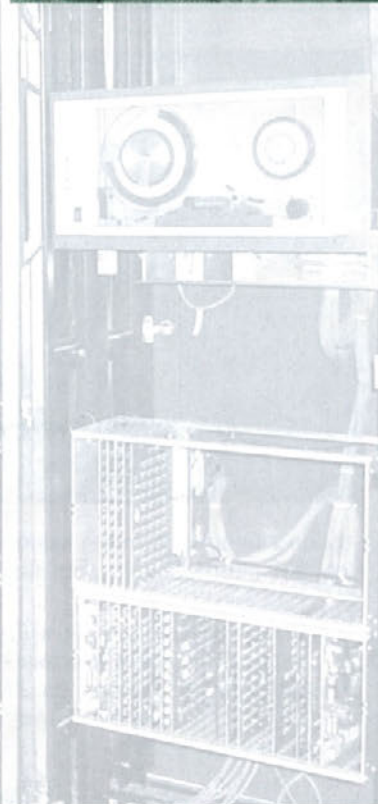
Pri storitveni dejavnosti, kot je naša, potrebujemo pri svojem delu predvsem razna orodja, inštrumente, avtomobile in računalniško opremo. Lani in letos smo se kar dobro opremili, nekaj opreme pa bomo kupili še prihodnje leto."

Rudar: "In kakšni so vaši razvojni načrti?"

Ževart: "Letos smo pripravljali osnutek razvojnega načrta za obdobje 2001-2005. Ker nas je malo, je bila izdelava tega osnutka precejšen napor. Načrtujemo kadrovske okrepitve, širitev trga v Savinjsko dolino in na Koroško, precejšnje zmanjšanje deleža prihodka od Premogovnika Velenje in uvajanje novega programa, ki bo zahteval predvsem veliko znanja. Gre za računalniško podprto telefoniranje in novo IP tehnologijo, ki jo začenjajo uvajati v Evropi, pri nas pa bo večje povpraševanje po njej čez leto ali dve."

Do spomladi, ko bomo sprejemali predlog razvojnega načrta, bomo skupaj s predstavnikom Premogovnika pripravili še nekaj razvojnih možnosti. Dolgoročno želimo postati vodilni ponudnik naših storitev v Šaleški in Savinjski dolini ter na Koroškem. Ocenjujem, da podjetje ima perspektivo, saj se bo povpraševanje po tovrstnih storitvah povečevalo in bomo lahko v prihodnje poslovali še uspešneje."

Dragica Marinšek

Premogovniku Velenje in Kamnolomu Paka je podeljena koncesija za pridobivanje mineralnih surovin

Pogodba v šestih mesecih

V skladu s 105. členom Zakona o rudarstvu je Direkcija za rudna bogastva pri Ministrstvu za gospodarske dejavnosti Republike Slovenije izpeljala pretvorbo dosedanjih dovoljenj za izkoriščanje oziroma raziskovanje mineralnih surovin v novo obliko, to je v koncesije oziroma v rudarske pravice. Dobili so 243 vlog, od tega so večino uspešno rešili. Med temi vlogami sta bili tudi vloge Premogovnika Velenje in Kamnoloma Paka.

Kot je povedal direktor Direkcije za rudna bogastva **dr. Boris Salobir**, sta oba vlagatelja oddala popolni vloge. "Uredba o dodelitvi koncesije za omenjeni dve podjetji in še 190 drugih je bila objavljena 14. novembra letos v Uradnem listu Republike Slovenije 103/2000 in je tega dne tudi začela veljati. V postopku so bila preverjena vsa rudarska dovoljenja, ki sta ju dosedaj imela Premogovnik Velenje in Kamnolom Paka, ter lokacija in celotno pridobivalno območje obeh podjetij. Zahodni del pridobivalnega območja Premogovnika Velenje, tako imenovana jama Šoštanj, je iz koncesije izločen, to pa ne pomeni, da je izločen kot potencialno strateško območje. Torej ostaja pod strogim režimom za posege na njem, ni pa več v pridobivalnem območju Premogovnika Velenje," je povedal dr. Salobir.

Uredbi, ki objavlja dosedanje imetnike dovoljenj za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin kot nosilce rudarske pravice še naprej brez izbire po javnem razpisu, sledi koncesijska pogodba, v kateri bodo določene vse posebnosti, ki so že navedene v dosedanjih dovoljenjih. Zakaj, takole pojasnjuje dr. Salobir: "Na podlagi 105. člena Zakona o rudarstvu vlagateljem ne moremo naložiti posebnih novih zahtev niti glede sanacije niti glede izkoriščanja

mineralnih surovin, pač pa jim damo prilagoditveni rok, v katerem morajo svoje poslovanje na tem področju prilagoditi novemu Zakonu o rudarstvu. Pogovori z vodstvom Premogovnika Velenje na tem področju so bili zelo uspešni, vloga tega podjetja je bila obravnavana med prvimi in je veljala kot vzorec za reševanje vlog večjih vlagateljev.

Ne vidim posebnih težav, da bi koncesijske pogodbe ne mogli pripraviti in jo 15. maja 2001 tudi podpisati. Pred podpisom bomo pregledali njeno vsebino, uskladili posamezne točke, nato pa bo z naše strani pogodbo podpisala pooblaščenca oseba vlade Republike Slovenije. S tem bo postopek končan in pogodba bo veljala za ves čas predvidene življenjske dobe Premogovnika Velenje."

Cena rudarske pravice in plačilo v rudarski sklad

V Zakonu o rudarstvu sta dve posebni uredbi, ki urejata plačevanje rudarske pravice, torej koncesije, in plačevanje v rudarski sklad, katerega sredstva so namenjena za sanacijo škode, povzročene s pridobivanjem mineralne surovine. Plačilo za rudarsko pravico se odmerja glede na velikost prostora, ki ga zajema koncesionar, in količino pridobljene surovine. Dr. Salobir pravi: "V primeru Premogovnika Velenje se cena, ki je določena v uredbi, obračuna po toni pridobljenega premoga. Po mnenju strokovnjakov ni visoka, kar v vašem primeru tudi ne bi bilo smiselno, saj je Premogovnik Velenje državno podjetje in bi tako država sama sebi plačevala. Odločili pa smo se, da iz določbe o plačevanju koncesije ne bomo nikogar izvzeli. Cena za velikost pridobivalnega območja se računa po hektarju in je nekoliko večja.

Rudarski sklad pa še ni ustanovljen, saj še ni bilo potrebe po njem. Ta se bo pokazala šele v letu 2002, ko bodo izdane prve odločbe o plačilu koncesij in sanacij. Vse pogodbe naj bi bile podpisane do 15. maja 2001 in s tem dnem začne teči prvo obdobje plačevanja, to je do konca leta 2001. Do 15. januarja 2002 morajo vsi vlagatelji oddati poročilo o tem, koliko mineralne surovine so pridobili in kakšen prostor so pri

tem zavzemali, do 30. marca 2002 pa moramo mi izdati odločbe za plačilo obveznosti. Takrat pa že moramo imeti ustanovljen rudarski sklad, kamor se bodo stekala plačila.”

Rudarski sklad je za rudarsko stroko zanimiva oblika sklada. Iz njega naj bi črpali sredstva za sanacijo površine pri površinskih kopih, sanacijo v primerih, kjer ni poznano staro podjetje niti lastnik kopa, s sredstvi v skladu bi lahko pomagali podjetjem pri nakupu opreme, materiala, jih kreditirali za posamezne posege ter štendirali posameznike.

Prostorski plan za izkoriščanje mineralnih surovin

Dr. Boris Salobir je pogovor za glasilo izrazil tudi za predstavitev predloga prostorskega plana Republike Slovenije, ki ga je Direkcija za rudna bogastva za obdobje do leta 2020 pripravila za tisti del plana, ki se nanaša na izkoriščanje mineralnih surovin.

Dejal je: "Osnutke je direkcija pripravila in jih dala v razpravo strokovni javnosti, marca prihodnje leto pa bo izdala tudi brošuro z omenjeno vsebino. Pomembno je, da vsi, ki jih plan zadeva, osnutek dobro pregledajo, saj področij, ki v sprejetem planu ne bodo zajeta, kasneje ne bo mogoče izkoriščati. Zato smo se potrudili, da smo v vizijo zapisali sedem glavnih kriterijev. Ti so med drugim: da se naše mineralne surovine izkoriščajo, kolikor je le mogoče, da se izkoristijo do konca, torej dokler je

njihovo izkoriščanje konkurenčno in ekonomsko uspešno, da se opiramo na domače vire, da spodbujamo domače rudarstvo in pridobivanje domačih surovin na površini (npr. okrasni kamen), pomemben pa je tudi kriterij, da je možno v potencialni pridobivalni prostor poseči ne glede na to, kje se nahaja, torej tudi v že urejenem okolju ali v bližini urbanih naselij, mineralno surovino pa je v tem primeru treba, seveda, izkoriščati pod določenimi, predvsem okoljevarstvenimi, pogoji.”

Na tem področju bodo predlagatelji prostorskega plana gotovo trčili ob mnenja okoljevarstvenikov, kljub temu, da si tudi s predlogom prostorskega plana prizadevajo za ureditev trajnostnega razvoja rudarjenja v Sloveniji. Dr. Salobir meni, da imamo v Sloveniji na vseh področjih zelo strogo zakonodajo, posebej pa okoljevarstveno, ki v mnogih primerih zelo omejuje ali celo onemogoča razvoj.

Diana Janežič

ECOENERGETIKA D.O.O., Družba za varstvo okolja, storitve, rudarstvo in gradbeništvo, Loperšice 21, 2270 Ormož, matična številka 5398371, davčna številka 13214110, izkoriščanje gramozna in peska v gramoznici Jurkovec, k.o. Frankovci, Občina Ormož, na podlagi veljavnega dovoljenja, št. 31100-0001/99-AM z dne 23. 8. 1999, ki ga je izdala UE Ormož; 18. PREMGOVNIK VELENJE D.D., Javno podjetje za dobivanje lignita, Partizanska 78, 3320 Velenje, matična številka 5040361, davčna številka 92231217, izkoriščanje lignita v zmanjšanem eksploatacijskem polju Pre-mogovnika Velenje na zahodni meji, tako, da so nove koordinate eksploatacijskega polja naslednje: 4a - 5a - 5b - 5c - 6 - 8 - 14a - 15a - 16a - 17a - 17b - 19b - 20b - 21a - 28 - 31 - 32 - 33 - 34 - 34a - 34b - 34c - 34d - 4a; Mestna občina Velenje in Občina Šoštanj, na podlagi veljavnega dovoljenja, št. 313-8/99/E-JV, z dne 7. 9. 1999, ki ga je izdala Ministrstvo za gospodarske dejavnosti, Ljubljana; 19. SGP POSAVJE SEVNICA D.D., Trg svobode 9, 8290 Sevnica, matična številka 5064627, davčna številka 11023520, izkoriščanje dolomitnega kamna in peska v kamnolomu I. o. III. k.o. Log, Občina Sevnica, na podla-

Sklepna vaja jamskih reševalcev

V soboto, 9. decembra, je skladno z letnim terminskim planom potekala zadnja vaja reševalne čete Premogovnika Velenje v tem letu. Vaja se je pričela z alarmiranjem reševalcev po pagerjih, ker je bila predpostavka vaje, da je prišlo do požara na VDL lokomotivi v drugem prevoznem nadkopu v jami Pesje, kmalu zatem pa še do izriva plina na pripravnem delovišču št. 13, tudi v jami Pesje.

Ocenjeno je bilo, da je ogroženo celotno območje jame Pesje. Zato je skladno z načrtom obrambe in reševanja dežurni Premogovnika o tem obvestil odgovorne osebe in alarmiral reševalno četo. Dežurni je na zahtevo vodje reševanja Bogdana Makovška ob 4.54 dal znak za alarm po pagerjih. Do 5.06, to je v roku 10 minut se je v reševalni postaji javilo 12 aktivnih reševalcev, ob 5.10 pa je bilo na razpolago že 31 aktivnih reševalcev. Aktivirani so bili tudi vsi razpoložljivi reševalci iz tretje izmene in se takoj vključili v akcijo reševanja.

V akciji so tako sodelovali šest zunanjih ekip, ekipa veze, ekipa za transport morebitnih ponesrečencev, zdravnik in dve jamski ekipi. Pri pregledu ogroženega območja so našli 6 ponesrečencev in jih po navedbah zdravnika ustrezno oskrbeli in prinesli iz jame. Akcija reševanja je bila zaključena ob 7.45.

Sledila je izčrpna analiza poteka reševanja, mnenja opazovalcev in sklepna ocena vodje reševalne čete mag. Marjana Kolenca.

Naj na koncu še omenim, da je bila v letošnjem letu reševalna četa zaradi dejanskih nevarnosti sklicana trikrat, in sicer zaradi požara v Rudniku Mežica, požara v Gorenju in zaradi sanacije ogreva na k.-90 v jami Preloge.

Bogdan Pešak

Pisalo se je leto 2000

JANUAR

Za nekatere prvo leto 21. stoletja, za nekatere zadnje leto 20. stoletja se je v Premogovniku Velenje začelo z novim hčerinskim podjetjem. 1. januarja je bilo ustanovljeno invalidsko podjetje HTZ.

17. januarja je dnevnik Delo pričel objavljati serijo člankov o nevarnostih, ki prežijo na zdravje in delo zaposlenih v jamah velenjskega premogovnika. Odgovorili smo, da svojo dejavnost opravljamo odgovorno do ljudi, narave in celotne skupnosti ter da sta zdravje in varnost zaposlenih na prvem mestu.

Projekt "Uvedba sistema ravnanja z okoljem po zahtevah standarda ISO 14001" je dobil nov zagon, saj smo se odločili, da do sredine leta pridobimo certifikat za sistem.

Služba za realizacijo poslovnih zamisli je začela z intenzivnim spodbujanjem zaposlenih k inovativni dejavnosti in oblikovanju poslovnih zamisli.

Odkop premoga je potekal v zelo slabem premogu, zato je bila toplotna vrednost premoga le 8.800 KJ/kg.

19. januarja je bil na konferenci SPESS namesto Franca Druksa, ki je postal direktor invalidskega podjetja HTZ, za predsednika do konca sedanjega mandata izvoljen Jože Janežič.

18. januarja je umrl Alojz Diacci, direktor Premogovnika Velenje v letih 1980-1988.

FEBRUAR

Z odprtjem razstave kiparskih in slikarskih del Tomaža Šebreka Šibre v črni garderobi Muzeja premogovništva Slovenije smo proslavili slovenski kulturni praznik.

9. februarja sta vodstvi sindikatov SKEI in SPESS podpisali listino o sodelovanju med sindikatoma.

Prostovoljno industrijsko gasilsko društvo Premogovnika Velenje je 12. februarja prevzelo novo gasilsko vozilo.

14. februarja je podjetje obiskal minister za delo, družino in socialne zadeve Tone Rop.

Za šolsko leto 2000/2001 smo razpisali 36 štipendij, od tega 2 za univerzitetni študij rudarstva in geotehnologije.

MAREC

20. marca je začela veljati nova organizacijska shema, po kateri so bili ukinjeni sektorji. Neposredno v upravo je bilo postavljeno razvojno področje; za njegovega direktorja je bil imenovan dr. Milan Medved.

V jami Pesje je pričel obratovati odkop, ki je bil glavni odkop za celotno letno načrtovano količino premoga. Kakovost premoga naj bi bila bistveno boljša od načrtovane, in sicer več kot 10.000 KJ/kg.

Med lastnike Premogovnika Velenje se je vpisala pooblaščenca investicijska družba KBM - Infond Zlat z 12,67-odstotnim lastniškim deležem.

Podjetje so obiskali predstavniki sektorja za premogovništvo srbskega elektrogospodarstva.

Na posvetu Zveze društev za kadrovske dejavnosti Slovenije v Portorožu je bil uspešno predstavljen sistem nagrajevanja in napredovanja v Premogovniku Velenje.

Muzej premogovništva Slovenije je vložil kandidaturo za Evropski muzej leta 2001.

APRIL

Nadzorni svet je obravnaval poslovno poročilo za leto 1999. Zaradi štirimesečnega remonta v TEŠ in manjše prodaje premoga je bilo leto 1999 sklenjeno s 834 milijoni SIT izgube.

4. in 5. aprila je v podjetju potekala notranja presoja po standardu ISO 14001, 17. aprila pa zunanja predpresoja.

6. aprila je vlada Republike Slovenije potrdila elektroenergetsko bilanco Slovenije za leto 2000 in s tem je tudi Premogovnik Velenje dobil osnove za letni načrt proizvodnje. Ta je predvidel odkop 3,850 mio ton premoga po ceni 5,64 DEM/GJ in zamrznjeni vrednosti DEM na dan 1.1.2000. Sestavni del delovnega načrta so zato postali varčevalni ukrepi.

Ministrstvo za gospodarske dejavnosti je postavilo izhodišča za poslovanje podjetij v sistemu in ta so pomenila, da bo 1. strateški cilj - tehnično in ekonomsko optimalno poslovanje - težko dosegljiv. Kljub varčevalnim ukrepom naj bi poslovali z okoli milijardo SIT izgube.

Izšel je bilten Za okolje, v katerem so predstavljeni okoljska politika Premogovnika Velenje ter cilji in programi vseh 13 okoljskih segmentov.

Konec aprila se je služba Informatike iz Velenja preselila v nove prostore v Prelogah.

V restavraciji Jezero je bil 8. aprila 3. tradicionalni ples udeležencev preventivne rekreacije.

V začetku meseca je bilo na deponiji 413.000 ton premoga.

MAJ

16. in 17. maja sta v podjetju potekali redna presoja usklajenosti proizvodnje in celotnega sistema delovanja podjetja s

standardom ISO 9001 ter hkrati certifikacijska presoja usklajenosti sistema ravnanja z okoljem s standardom ISO 14001. Presojevalci so nam v obeh primerih dali pozitivno oceno.

20. maja so postale delnice malih delničarjev navadne in prenosljive.

24. maja je bila predstavitev projekta "Preobrazba poslovnega sistema Premogovnik Velenje".

V Muzeju premogovništva Slovenije so 24. maja zabeležili 20.000 obiskovalca v osmih mesecih, odkar je muzej na ogled.

Konec maja smo končno dobili delovni načrt za leto 2000.

JUNIJ

1. junija smo prejeli zaključno poročilo komisije za certificiranje sistemov vodenja pri SIQ. V njem je zapisano, da sistem ravnanja z okoljem v Premogovniku Velenje izpolnjuje zahteve standarda ISO 14001.

Premogovnik Velenje je z SCT in Darsom podpisal pogodbo o izvajanju del za gradnjo okoli 900 metrov dolgega vodnega rova med Lukovico in Domžalami.

6. junija so bile volitve novih članov sveta delavcev. Za predsednika je bil na prvi seji izvoljen Pavel Župevc.

16. junija je Rudarski oktet z novo umetniško vodjo Danico Pirečnik pripravil redni letni koncert.

V delu nekdanje sindikalne dvorane je bila urejena predstavitevna dvorana - Zelena dvorana -, ki je opremljena z sodobnimi audio-vizuelnimi sredstvi.

Začele so se prireditve 40. praznovanja dneva rudarjev. 17. junija je bilo odprtje razstave ustvarjenih del v likovni koloniji, 23. junija pa je bil nočni atletski miting.

JULIJ

Jubilejni 40. skok čez kožo je bil v soboto, 1. julija, popoldne. Čez kožo je skočilo 64 kandidatov, častni skok pa je opravil Karl Drago Seme.

1. julija smo iz rok predsednika države Milana Kučana slovesno prejeli certifikat ISO 14001.

6. julija je bila 3. skupščina delniške družbe. Sklenjeno je bilo, da bo izguba iz leta 1999 pokrita iz rezerv.

7. julija je bila v sklopu Muzeja premogovništva Slovenije v Beli garderobi odprta stalna zbirka razvoja slovenskega premogovništva.

AVGUST

Med 2. in 12. avgustom je v TRC Jezero potekalo svetovno prvenstvo NAVIGA 2000.

ERICo, Inštitut za ekološke raziskave, je v Velenju organiziral 11. raziskovalni tabor Zoisovih štipendistov.

SEPTEMBER

3. septembra je velik požar uničil Gorenjev obrat Galvana. Pri gašenju je sodelovala gasilska četa PIGD Premogovnika Velenje z vsemi vozili in 17 gasilci, aktivirana je bila tudi reševalna četa z reševalnimi aparati. Podjetje je Gorenju namenilo 50 milijonov SIT pomoči.

Začeli smo z deli za izgradnjo vodnega rova Drtijiščica v sklopu izgradnje avtoceste Trojane - Blagovica.

Poslovni sistem Premogovnik Velenje se je prvič predstavil na 33. Mednarodnem obrtnem sejmu v Celju.

Sindikata podjetja je kupil drugi apartma v termalnem kopališču Banovci.

21. septembra je Muzej premogovništva Slovenije obiskal Massimo Negri, direktor in ocenjevalec Evropskega muzejskega foruma v sklopu kandidature velenjskega muzeja za evropski muzej leta 2001.

OKTOBER

V devetih mesecih leta smo imeli 540 milijonov SIT izgube, kar je bilo 205 milijonov SIT manj kot ob polletju. Zabeležili smo 5,4-odstotno bolniško odsotnost.

Pihalni orkester Premogovnika Velenje je na mednarodnem tekmovanju v Kopru prepričljivo zmagal.

20. oktobra je razglasna postaja zabeležila 25 let delovanja.

NOVEMBER

Veliko dežja je zmanjšalo potrebo po električni energiji iz TES in postavilo pod vprašaj uspešno finančno zaključevanje leta 2000.

4. strateška konferenca je potekala med 29. novembrom in 2. decembrom v Fiesi. Poleg predstavitve predloga zaključevanja leta 2000 in delovnega načrta za leto 2001 so udeleženci največ časa namenili predstavitev razvojnih načrtov članic poslovnega sistema in sklenili, da bodo razvojne načrte sprejemali na razvojni konferenci aprila 2001.

Pri inženirski zbornici Slovenije je bila 7. novembra ustanovljena matična sekcija rudarjev in geoteknologov.

15. novembra sta Premogovnik Velenje in Kamnolom Paka dobila koncesijo za pridobivanje mineralne surovine. Koncesijska pogodba mora biti podpisana v šestih mesecih.

Na deponiji je bilo 670.000 ton premoga.

DECEMBER

4. decembra smo praznovali dan sv. Barbare in se ob tej priložnosti s pevko Jerico Mrzel spomnili tudi 200. obletnice rojstva Franceta Prešerna.

11. decembra smo svoje poslovanje in vizijo predstavili trem poslancem državnega zbora iz Šaleške doline: Bojanu Kontiču, Jožetu Kavtičniku in Milanu Kopušarju.

Donatorska pomoč LIONS kluba
v boju z zasvojenostjo z drogami

Skupaj v boj proti zasvojenosti

29. novembra sta predsednik LIONS kluba Velenje Jože Kavtičnik in župan Mestne občine Velenje Srečko Meh podpisala donatorsko pogodbo, s katero bo LIONS klub denarno pomagal Medobčinski lokalni akcijski skupini za preprečevanje zasvojenosti z drogami LAS pri izvajanju njenega preventivnega programa "Odnos staršev do odvisnosti".

Zaradi vse večjih razsežnosti uživanja drog in drugih oblik zasvojenosti v Velenju in na območju vseh treh občin v Šaleški dolini je leta 1996 začela delovati Medobčinska lokalna akcijska skupina za preprečevanje zasvojenosti z drogami LAS. Kot je povedala

koordinatorka skupine Dragica Malovrh, je to oblika za koordinirano delo skupin strokovnjakov, zainteresiranih posameznikov in drugih družbenih skupin, ki jo za preprečevanje zasvojenosti priporoča Svetovna zdravstvena organizacija.

V velenjsko skupino LAS je vključenih 14 posameznikov, ki se posredno ali neposredno srečujejo s problematiko drog in delujejo v socialni, zdravstvu, šolstvu, kulturi, policiji, nevladnih organizacijah, politiki ali med mladimi.

Z ozaveščanjem, obveščanjem, preprečevanjem, prepričevanjem, izobraževanjem in informiranjem želijo člani skupine LAS pomagati mladim iskati in oblikovati pozitivne osebnostne lastnosti, razvijati sposobnosti uspešnega razreševanja stisk, vzpostavljati dobre medosebne odnose in krepiti zdrav, pozitivno naravn in kakovosten način življenja.

Njihove naloge in cilji se ujema tudi s poslanstvom LIONS kluba, ki je z milijonom in pol članov v svetovnem merilu ena največjih humanitarnih organizacij. Rdeča nit delovanja vseh LIONS klubov je pomagati. V Sloveniji deluje 35 tovrstnih klubov, velenjski pa je bil ustanovljen junija letos. S donatorskim prispevkom 250.000 SIT bodo podprli preventivni program oza-

veščanja staršev in mladih, kaj droge pomenijo, kakšne posledice pušča njihovo uživanje, kako prepoznati zasvojenost, kako se drogam izogniti in živeti življenje brez njih.

V sodelovanju z ambulanto za zdravljenje odvisnosti v Zdravstvenem centru Velenje, njen vodja je predsednik skupine LAS dr. Jovan Stupar, bodo tako pripravili delavnice za starše otrok v vrtcih in predavanja za starše deset in enajstletnikov. Dr. Stupar je poudaril, da zasvojenost z drogami temelji v družini, v odnosih s starši, v pomanjkanju ljubezni, razumevanja, samozavesti, prijateljstva.

Takšni temelji omogočijo ljudem, ki prodajajo droge, da najdejo kupce za svoje blago in da kupci postanejo redne stranke. Zato je preprečevanje nastanka odvisnosti od drog, torej preventivno delovanje, učinkovit način boja proti zasvojenosti. V njihovi ambulanti se trenutno zdravi 120 pacientov, a to je po mnenju dr. Stuparja le vrh ledene gore. Droge naj bi poskušalo okoli 200 ljudi.

Vso podporo omenjeni donatorski pogodbi in vsebini preventivnega delovanja je dal tudi župan Srečko Meh in poudaril, da je v vseh treh občinah v Šaleški dolini vse več ljudi, potrebnih takšne in drugačne pomoči.

"Mladi dobro vedo, da so droge med njimi, kar so odkrito povedali tudi na novembrskem otroškem parlamentu. S preventivnimi akcijami v različnih društvih moramo na eni strani opozoriti starše in otroke na namenja odvisnosti, svetovati, kako ravnati v stiski, na drugi strani pa dvigovati samozavest otrok in oblikovati njihovo pozitivno samopodobo," je dejal župan.

Diana Janežič

Ugodnosti, a zapletene

Seminar za javna naročila

Služba za organizacijo, nagrajevanje, izobraževanje in informiranje je 30. novembra organizirala seminar o izvajanju javnih naročil. Z novostmi v zvezi z novim zakonom o javnih naročilih je udeležence seminarja seznanila Blanka Primec, univ. dipl. pravnica z Ministrstva za finance.

Prejšnji zakon o javnih naročilih je bil sprejet leta 1997, vendar ni posebej urejal področja oddaje naročila na tako imenovanem "utility področju", to so energetska, vodna, telekomunikacijska in transportna področja. "Šteje se, da organizacije, ki opravljajo dejavnost na teh področjih, podležejo nekaterim zakonitostim, ki veljajo na tržišču, konkurenci na primer, zato so postopki na teh področjih omiljeni, velja pa tudi nekaj izjem, kjer lahko ti naročniki svobodneje sklepajo pogodbe," je pojasnila predavateljica.

Seminar je bil namenjen prav temu, da se strokovni delavci v Premogovniku Velenje seznanijo z izjemami, ki veljajo na energetskem področju, katere ugodnosti lahko uporabijo glede na organizacijo podjetja v povezavi s hčerinskimi podjetji. "Premogovnik Velenje lahko po novem zakonu o javnih naročilih namreč uveljavi nekatere ugodnosti pri neposredni nabavi storitev ali izdelkov, ki jih potrebuje za svojo osnovno dejavnost, pri svojih hčerinskih podjetjih, s tem pa tudi hčerinska podjetja pridobijo status neposredne pogodbene stranke.

Posebno pravilo v zakonu velja še za invalidska podjetja, kot je pri vas HTZ. Če invalidsko podjetje svoje izdelke ali storitve ponuja pod enakimi pogoji, s konkurenčnimi cenami, kakovostno in izpolnjuje druge zahteve kot drugi ponudniki, potem

ima prednost pri dodeljevanju naročil," je povedala Primcova in poudarila, da je področje javnih naročil precej zapleteno, posebej ker pri sprejemanju novega zakona državni zbor ni sledil v celoti predlogu zakona, ki ga je pripravila vlada in je nekatere člene sprejel drugačne, sedaj pa ti člani rušijo koncept celotnega zakona. V praksi so se že pokazale težave, ki jih bo moč odpraviti samo s spremembo zakona.

Diana Janežič

Paka film dokumentira naše delo

V Krašnji ob magistralni cesti Celje - Ljubljana Premogovnik Velenje gradi vodni predor Drtjščica, ki bo služil odvodnjevanju tega območja, ki je tudi sicer zelo vodnato, ob večjih nalivih. Investitorji trase avtoceste Arja vas - Blagovica so se odločili za gradnjo rova, ker bi sicer voda ogrožala avtocesto.

Izdelovanje predora pa bo tudi dokumentirano na filmskem traku. Predstavniki Premogovnika Velenje in člani Paka filma so namreč podpisali pogodbo o snemanju izgradnje predora. Iz posnetega materiala bodo naredili reprezentančno video kaseto Premogovnika Velenje, s katero bo ta lahko predstavljal svoje znanje in delo pri ponujanju podobnih poslov. Hkrati bodo izdelali tudi izobraževalno kaseto o delu, tehnologiji, težavah in delovnih razmerah pri gradnji predorov.

Pri Paka filmu tudi sicer snemajo precej filmov s tehnično vsebino. Omenjeni film bo njihov četrti z vsebino gradnje predora; posneli so že gradnjo predora v Zideh in predora Ločica, izdelali pa bodo še film o izgradnji predora pod Trojanami. S svojo produkcijo sodelujejo na različnih tekmovanjih in revijah. 1. decembra so se predstavili na mednarodni filmski reviji v Gliwicah v Šleziji na Poljskem, kamor jih je povabila tamkajšnja Politehnika ob svoji 50-letnici. Tema revije so bile podzemne konstrukcije in tunelogradnja, Paka film pa je predstavil štiri filme: Premogovnik Velenje (angleška verzija), Utrjevanje in zapolnjevanje za odkopi z injektirnimi pastami, Predor v Zideh ter Študij geotehnologije in rudarstva v Ljubljani. /dj/

4. december - god sv. Barbare

Od Barbare k Prešernu

Društvo inženirjev in tehnikov že vrsto let pripravlja praznovanje goda svete Barbare, zavetnice rudarjev in delavcev v podobnih, življenju nevarnih poklicih. Prostori, kjer je bila 4. decembra letošnja prireditev, so bili več kot primerna kulisa za obujanje spomina na sv. Barbaro in na vse rudarje. Prvi del slovesnosti se je namreč odvijal v črni garderobi Muzeja premogovništva Slovenije na Starem jašku.

Nagrajenci – od leve: Peter Majhenič, Srečko Gračner, Valentina Čoklc, Miran Penšek in Peter Hudournik

“V teh prostorih je še nedavno utripalo drugačno življenje: priprava na vsakodnevno trdo, nevarno, fizično delo, ki je mnogim pomenilo pot h kruhu. In v strahu pred skrivnostni podzemlja - zatekanje k mistični podobi, verovanje, ki pomeni upanje. Sveta Barbara, svetnica, ki posebej varuje rudarje!” je zbrane nagovorila povezovalka programa Aca Poles.

Opisala je praznovanje goda svete Barbare do konca druge svetovne vojne, nato pa nas opomnila na pomemben datum, ki ga je zgodovina Slovencev zabeležila letos: 3. december in 200. obletnico rojstva dr. Franceta Prešerna, največjega slovenskega pesnika. “Prešernova poezija je večna. Z njo je zaznamoval slovenski narod. Nocoj bomo slovensko poezijo doživeli na poseben način,” je dejala Polesova.

In smo jo. Predstavila sta jo Jerica Mrzel (na sliki levo), gledališka igralka, pevka in pobudnica slovenskega Prešernovega kulturnega leta in pisatelj Emil Glavnik. Čustveno zelo nabita, iskrena in odlično odigrana predstava obeh umetnikov, predvsem Jerice Mrzel, je približala poslušalcem besede Franceta Prešerna, Karla Destovnika Kajuha, Edvarda Kocbeka in

Srečka Kosovela. S povsem novim pomenom so zazvenele tiste, ki jih poznamo domala vsi Slovenci - Zdravljica, Samo milijon nas je - in presunile so nas tiste, ki jih mnogi še nismo poznali. Kako da ne, smo se vprašali? Bilo je res posebno doživetje.

Ko sta se umetnika poslovila, pa smo posvetili pozornost petim našim sodelavcem, ki so v tem letu zaključili dodiplomski študij. Nagovoril jih je dr. Milan Medved, direktor razvojnega področja, jim čestital in podelil spominska darila. Svoje znanje so letos nadgradili: **Valentina Čoklc**, ki je z diplomsko nalogo Ekonomska presoja o upravičenosti rekonstrukcije in dozidave gostinskega lokala Klub pridobila naziv diplomirane inženirke gradbeništva, **Srečko Gračner**, ki je z nalogo Strategija reševanja škodnih razmerij in pomen komunikacije pridobil naziv diplomirani ekonomist, **Peter Hudournik**, ki je z nalogo Spremljanje kakovosti dobaviteljev v Premogovniku Velenje pridobil naziv diplomirani inženir strojništva, **Peter Majhenič**, ki je z nalogo Management merilne in preizkusne opreme pridobil naziv diplomirani inženir strojništva ter **Miran Penšek**, ki je z nalogo Krmiljenje ventilatorja v ventilatorski postaji Šoštanj pridobil naziv diplomiranega inženirja elektrotehnike.

Posebnosti večera pa s tem še ni bilo konec. Skrivnosti kulinarčnih užitkov, ki jih vzbudi pravilna mešanica vina in hrane, je nato udeležencem slovesnega večera z degustacijo slovenskih vin razkril Drago Medved, svobodni novinar in publicist ter vinski sodnik Evropskega reda vitezov vina.

Jerica Mrzel in Emil Glavnik sta poskrbela za glasbeno in pevsko spremljavo, tokrat, seveda, s pesmimi o vinu, osebje podjetja GOST pa za precej kulinarčnih dobrot.

Diana Janežič

Kultura – sopotnica delovnega dne

Odbor za kulturo
v Premogovniku Velenje

Eden od odborov pri sindikatu podjetja Premogovnik Velenje je tudi odbor za kulturo. Vodi ga Stojan Špegel, v njem pa sodelujejo še Bojan Lajlar, Robi Kožar, Diana Janežič, Branka Vičar in Majda Korenič. Dejavnost odbora financirata sindikat in vodstvo podjetja.

Glavne dejavnosti odbora za kulturo so usmerjene v obveščanje zaposlenih o kulturnih dogodkih v podjetju, občini in izven nje, organiziranje razstav, kulturnih prireditvev v podjetju in ogledov prireditvev izven podjetja, ponujanje abonmajev, sodelovanje z drugimi kulturnimi organizacijami, promocijo podjetja skozi kulturne prireditve, prirejanje različnih tečajev in delavnic ter izobraževanje na kulturnem področju. Vse to počnejo zato, da bi približali kulturo delavcem, razvijali ustvarjalno klimo, spodbujali pripadnost zaposlenih podjetju in dvigovali ugled podjetja v okolju.

V letu 2000 so si zaposleni in obiskovalci v Premogovniku Velenje v razstavišču Barbara lahko ogledali razstave del teh domačih avtorjev: fotografije Mirana Beškovičnika, Aljoše Videtiča in Jurija Vižintina iz foto kluba "Zrno" ter likovna dela Adolfa Pena, Barbare Demšar, Viktorije Meh, Arpada Šalamona in Vlada Sagadina.

V razstavišču Črna garderoba v Muzeju premogovništva Slovenije sta razstavljala

Tomaž Šebrek in Adolf Pen, razstavljali pa so tudi avtorji, ki so svoja dela ustvarili v 21. likovnem srečanju ob dnevu rudarjev: Zvest Apollonio, Milena Braniselj, Janez Kovačič, Andrej Pavlič, Rudi Skočir, Stojan Špegel, Maja Šubic, Milan Todič, Lojze Zavolovšek in Vinko Železnikar. Omenjeno srečanje je letos zamenjalo tradicionalno likovno srečanje ex-tempore. Bilo je zelo odmevno in uspešno.

Ob dnevu rudarjev je odbor za kulturo organiziral tudi tradicionalno likovno kolonijo za otroke osnovnih šol Šaleške doline in z njihovimi izdelki opremil izložbe trgovin v Velenju in Šoštanju.

Odbor za kulturo je letos razpisal in organiziral več tečajev za zaposlene, in sicer likovni, video in plesni tečaj, in še likovni tečaj za otroke.

Harmonikarski orkester Premogovnika Velenje, ki deluje od leta 1997, je imel več odmevnih nastopov na različnih prireditvah in festivalih ter se pripravljala na izdajo zgoščenke, ki bo izšla v letu 2001.

Diana Janežič

Predstavljen poslovni sistem Premogovnik Velenje

Verjeti moramo v svoje moči

S koledarjem za leto 2001 želimo simbolno, s fotografijami in z gesli, ponazoriti koncept in poslanstvo poslovnega sistema.

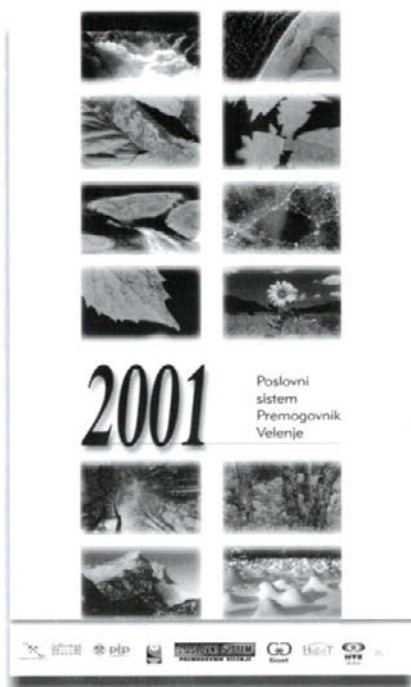
Od maja leta 1998, ko je bil končan proces lastninskega preoblikovanja, je Premogovnik Velenje javno podjetje za pridobivanje lignita, delniška družba, katerega večinska lastnica je s 75,93 odstotka država Slovenija. Premogovnik Velenje je eden največjih in tehnološko najmoderneje opremljenih premogovnikov za podzemno pridobivanje premoga v Evropi. Začetki pridobivanja premoga iz glavnega lignitnega sloja segajo v leto 1875.

Osnovna dejavnost podjetja je pridobivanje premoga. V skladu z elektroenergetsko bilanco velenjski premogovnik skrbi za stabilno in dolgoročno oskrbo Termoelektrarne Šoštanj s premogom. Vizija podjetja je tudi v prihodnje zagotavljati proizvodnjo premoga, ki bo omogočala tehnično in ekonomsko učinkovito poslovanje, zaposlenim pa največjo možno mero varnosti in humanosti pri izvajanju delovnega procesa. Pri tem podjetje stremi tudi za čim učinkovitejše reševanje ekoloških problemov, ki nastajajo v Šaleški dolini kot posledica pridobivanja premoga.

Zaradi postopnega zmanjševanja načrtovanega letnega odkopa premoga je eden od strateških ciljev poslovnega sistema tudi iskanje novih proizvodnih programov, ki bi zagotavljali ohranitev in večanje delovnih mest.

Poslovni sistem Premogovnik Velenje združuje poleg matere (Premogovnik Velenje) še šest hčerinskih podjetij in eno kapitalno povezavo in skupno zaposluje več kot 3900 delavcev.

Hčerinska podjetja v 100-odstotni lasti Premogovnika Velenje so: PLP, Lesna industrija, d.o.o., GOST, Podjetje za gostinstvo, turizem in trgovino, d.o.o., Kamnolom Paka, Podjetje za pridobivanje in predelavo peska, d.o.o., HABIT,

Podjetje za upravljanje s stanovanji, d.o.o., HTZ, invalidsko podjetje, d.o.o. in Telkom sistemi d.o.o. V ERICu, Inštitutu za ekološke raziskave, ima Premogovnik Velenje 30-odstotni lastniški delež.

Osnovna dejavnost Premogovnika Velenje, podjetja matere, je pridobivanje premoga za proizvodnjo električne energije. **Torej je energija** osnovni proizvod, obenem pa tudi pogoj za delovanje in razvoj. *Verjeti moramo v svoje moči*, je sporočilo energije mogočne vode.

Trdnost je potrebna za to, da se lahko odzivaš na izzive okolja, da ne popustiš pod njihovo težo, ampak najdeš odgovor in rešitev. Naši odgovori so tudi v razvoju hčerinskih podjetij in novih programov. *Zaupanje v samega sebe je prva skrivnost uspeha.*

Obstajamo že več kot 125 let. Pot ni bila vedno lahka. *Kamenje spada k poti*, takšna pot te tudi utrdi in **trajnost** je cilj poslovnega sistema. S kamenjem pa je povezana tudi dejavnost hčerinskega podjetja Kamnolom Paka.

Dobri odnosi so v poslovnem sistemu cenjena vrednota. **Komunikativnost**, odprtost, informiranost so zanje pogoji. *Današnja beseda je jutrišnji most.* Telkom

sistemi pa je hčerinsko podjetje, ki s svojo dejavnostjo omogoča komuniciranje.

Skrb za **okolje** je eden izmed temeljnih strateških ciljev Premogovnika, ki je v letu 2000 tudi pridobil certifikat ISO 14001 za ravnanje z okoljem. *Zavest, da živimo na tem svetu, kadar ga ljubimo*, se izraža tudi v soustanoviteljstvu Inštituta za ekološke raziskave ERICo.

Povezanost vseh članic poslovnega sistema daje moč poslovnemu sistemu in vsakemu njegovemu delu, *moč verige je v njenem najšibkejšem členu.*

Zdravje omogoča uspešnost. Ljudje so temelj sistema in ustvarjajo njegovo delovanje in rast. *Želja po zdravju je velik kos zdravja.* Hčerinsko podjetje Gost s svojimi storitvami s področja gostinstva, turizma in rekreacije ponuja možnosti za zdravo življenje.

Tistemu, ki hoče, ne manjka poti. **Optimizem** je še posebej pomemben za tiste sodelavce, ki zaradi zdravja ne morejo več opravljati dela, za katerega so se izsolali. Večina teh dela v invalidskem podjetju Higiena, tehnika in zaščita. Usposobili so se za nova dela, ki jih opravljajo kvalitetno in z optimizmom.

Tovarištvo je kakor gozd, kjer drevesa dajejo prostor in zavetje ena drugemu. Tudi v rudarstvu brez tovarištva ne bi mogli shajati. Vsak, ki je bil kdajkoli v premogovniku, ve, kaj pomeni vrednota tovarištvo. *Ljudje smo drug za drugega na svetu.*

Tradicija, stanovska pripadnost, vsakoletno praznovanje rudarskega praznika ob 3. juliju, sprejem novih sodelavcev medse, so značilni za premogovništvo. Les tradicijo po svoje ponazarja. In z lesom se ukvarja PLP, lesna industrija. *Ustvarjati, to pomeni dvakrat živeti.*

Le podjetje, ki se vzpenja, ima prihodnost. *Ni veličine, kjer ni resnice.* Vsak **vzpon** mora imeti prave temelje, da vodi k cilju.

Organiziran in urejen poslovni sistem z jasno razmejenimi nalogami in pristojnostmi daje možnosti za uspešno delo in zadovoljne, ustvarjalne zaposlene. Habit je hčerinsko podjetje za upravljanje s stanovanji. *Naredi dom srečen, pa boš srečen v njem.*

TRC Jezero ponuja vsem zaposlenim v poslovnem sistemu Premogovnika Velenje v času božičnih in novoletnih praznikov od 24. decembra 2000 do 7. januarja 2001 praznične popuste za igranje tenisa in vadbo v fitnessu v Beli dvorani. Ugodnosti veljajo za igranje in vadbo v dopoldanskem času.

TENIS

Bela dvorana	7.00 - 14.00	1.000 SIT
Balon	7.00 - 14.00	800 SIT

FITNESS

Bela dvorana	7.00 - 14.00	400 SIT
--------------	--------------	---------

TRC Jezero
vabi na

MEGA DISCO PARTY OB IZTEKU LETA 2000,

ki bo v soboto, 23. decembra, od 20. ure dalje v Beli dvorani v Velenju!

Sodelujejo:

DJ Mrky (DJ Company)
DJ Funkadelic (Freelance Celje)
DJ Sergy (Jungle Celje)
DJ Maurizio (Maxi club Celje)
DJ Theodor (Freelance Velenje)

TRC Jezero vam želi mnogo lepega v letu 2001!

Ste prodorni, z žilico za posel, vztrajni?

Radi trgujete?

Za vas pravijo, da znate z ljudmi, da ste komunikativni?

Med vami, sodelavci, iščemo potencialne kandidate za trženje različnih izdelkov in storitev, ki jih ponujamo v poslovnem sistemu Premogovnik Velenje, ter za nove, ki jih šele razvijamo.

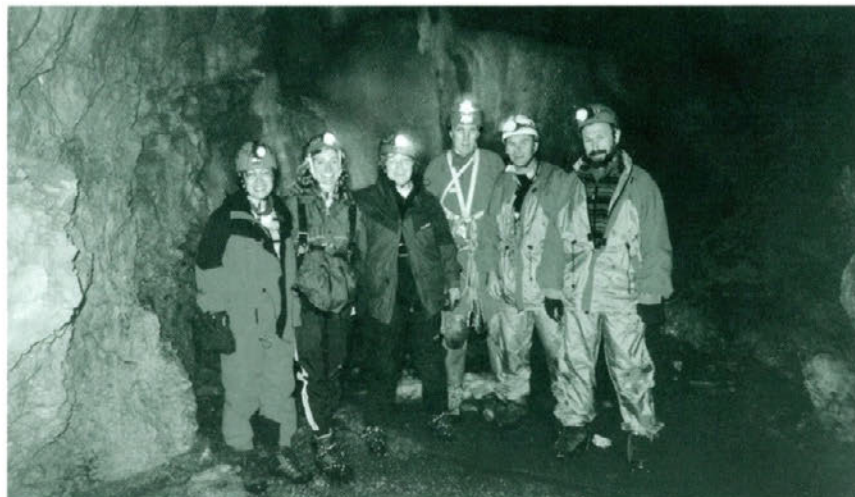
Če vam je misel, da bi to delali "zares", izziv, in imate vsaj V. stopnjo izobrazbe, nam svoj interes opišite, dodajte kratek življenjepis in pošljite na naslov:

Razvoj kadrov, SONII, Partizanska 78, 3320 Velenje.

Poklicali vas bomo na razgovor - morda lepa priložnost čaka prav na vas!

Dan z jamarji

Končno se je vreme umirilo in prenehalo z nenehnim zalivanjem. Vode, ki so povzročile velike poplave, so se umaknile v svoje struge. Tudi planinske poti so se v nekaj dnevih suhega vremena že osušile, čeprav bi morale po naravnih zakonitostih biti v teh prvih decembrskih dneh zametene s snegom. Tega pa ni, začenja se šele na višini 1800 m. Dnevne temperature pa so sploh višje kot v dolini.

In tako smo se v topli, sončni decembrski soboti dobili z jamarji iz Topolšice: Slavkom, Danijem in Borisom. Namenili smo se v novo odkrito jamo na Dleskovški planoti. Brezna, iz katerih se navadno nadaljujejo jame, so zelo skrita med ruševjem. Do njih ne vodi nobena pot, razen nekaj jamarskih sledi, če so že odkrita.

Tudi Ledena jama pod Inkretovim studencem, kot jo je imenoval prvopristopnik Slavko, je zelo zakrita, čeprav je zelo blizu označene poti, po kateri smo se mi že mnogokrat potili. Vhod vanjo je zaledenel,

samo na dveh mestih ga je toplota načela in ustvarila odprtini, da se lahko skozenj prerine ne preobilen človek.

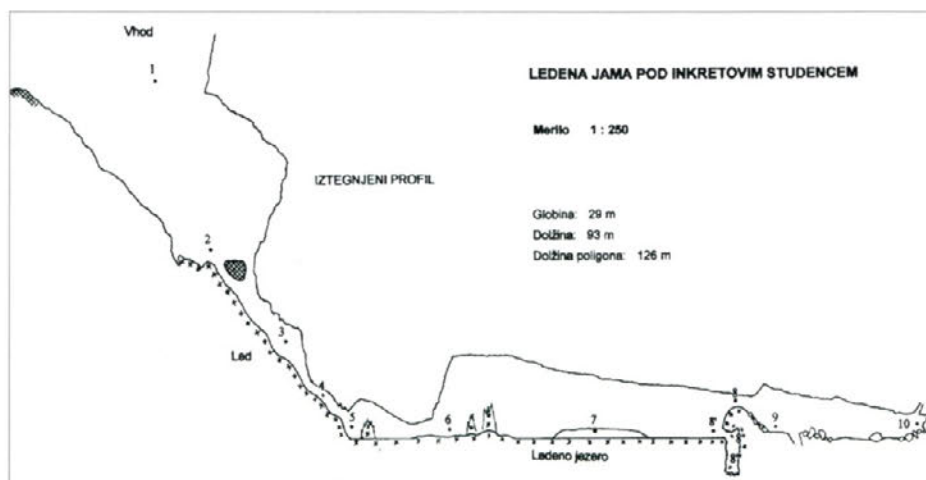
Slavko se je spretno spustil v globino skozi eno izmed lukenj in napol vrv, na katero smo se potem mi navezali. Drug za drugim smo izginjali v za nas neznano, se glasno bodrili, predvsem ženski del ekipe, Miha pa je vse te komentarje beležil na video trak. S pomočjo jamarjev smo se, čeprav je prehod na enem delu resnično zelo ozek in sploščen, zopet zravnali 30 metrov nižje pod površino. Presenečeni smo zrl v precej veliko dvorano, dolžine 45 m, širine 30 m in višine do 10 m, ki se razprostira tudi pod markirano potjo. Del nje je zaledenel, tudi nekaj lednih stožcev pozira tik za vhom. Napolnjeni s pozitivno podzemno energijo, navdušeni, da nam je narava dovolila vstop v njeno notranjost, ki jo je sama ustvarjala, smo se morali vrniti. Povratek je bil težavnejši. Po izhodu na sončno svetlobo smo šele opazili, kako blatni smo. Za nami je bila zanimiva avantura, ki pa ni za klavstofobične ljudi.

Mi smo nadaljevali potepanje po brezpotjih še do ene jame. Vanjo sta se spustila samo Slavko in Dani, vendar sta se kmalu vrnila. To brezno sta namreč tokrat prvič raziskovala in nista našla vhoda v morebitno jamo. Dan se je že krepko nagnil čez poldan, pred nami pa je bila še dolga pot.

Prehoditi smo nameravali namreč precejšen del Dleskovške planote oziroma njenih planin, ki so zelo prijetne, naravne. Ne moti jih noben vikend. Na njih so samo obnovljene pastirske bajte. V tem času so popolnoma opustele. Mi smo se sprehodili do Sedelca pod Velikim vrhom, obiskali Zelene trate in se v spremstvu zadnjih sončnih žarkov spustili mimo Dolgih trat do planine Jezerce. Zaobiti smo morali visoke skalne stene, da smo prišli v kotanjo, kjer se skriva planina Voldole. Od tu smo se prebijali po intuiciji proti planini Podvežak, kajti gozd je zelo preoran s cestami in vlakami. Že v mraku smo prispeli do avtomobilov.

Zaključili smo čudovit dan, ki smo ga v celoti izkoristili za krepitev duha in telesa, za nova spoznanja. V družbi prijetnih in družabnih jamarjev je kar prehitro minil. Upam samo, da ni bil zadnji v taki sestavi. Hvala Jamarskemu klubu iz Topolšice, še posebej Slavku Hostniku.

Franc Maršnjak

Program izletov planinske sekcije Premogovnika Velenje za leto 2001

	Datum	Smer izleta in težavnost	Višina	Organizacija / vodenje
1.	13.1.	22.pohod po "Poti Cankarjevega bataljona" nočni pohod 10-12 ur / Z	890	Franc Maršnjak, Jana Jelenko
2.	20.1.	Zdravju nasproti – Gora Oljka / L	733	Primož Strniša, Zinka Ribič
3.	10.2.	Slemene-Špitalič-Uršula / L	600	Primož Strniša, Milan Okorn
4.	24.3.	Evropska peš pot – E6 / L		Marjana Borovnik, Karlo Žibret
5.	7.4.	Donačka gora – Boč / L	978	Tone Žižmond , Zinka Ribič
6.	27.4.	Podvežak-Lastovec-Korošica /L	1833	Husein Djuherič, Marjana Borovnik
7.	26.5.	Debela peč / L (s Pokljuke)	2014	Husein Djuherič, Jana Jelenko
8.	15, 16, 17. 6. ali 22,23,24. 6.	Velebit /L	1600	Tone Žižmond,Franc Maršnjak, Zinka Ribič
9.	9.6.	Gora Oljka – Pohod bosih / L	733	Milan Okorn, Tone Štih
10.	21.-22. 7.	Jerebica-Belopeška jezera-Mangart / zz	2679	Tone Žižmond,Marjan Lipičnik, Primož Strniša
11.	7. 9.	PIRENEJI / z		Husein Djuherič, Franc Maršnjak Marjana Borovnik, Vera Debenjak
12.	29, 30. 9.	Jezerski Stog - Pršivec / z	2040	Franc Maršnjak, Marjana Borovnik
13.	13.10.	KAMORKOLI		Tone Žižmond
14.	17.11.	Vinskogorska pot	980	Zinka Ribič, Marjana Borovnik
15.	26.12.	10. Štefanov pohod (jubilejni)	1108	Primož Strniša, Husein Djuherič
16.	31. 12.	SILVESTROVANJE		Tone Žižmond, Primož Strniša

S planinci je vedno lepo!

V tej številki Rudarja vam predstavljamo program izletov za leto 2001. Pri načrtovanju izletov smo mislili na letne čase, želje udeležencev izletov, na atraktivnost in pestrost izletov ter na varnost pohodnikov. Prav varnosti v gorah bomo posvečali veliko pozornost.

Tudi v letu 2001 boste lahko v Rudarju prebirali prispevke članov planinske sekcije. Pisali bomo o izletih, doživetjih in problematiki pohodništva.

V letu 2000 smo uspešno uresničili vse načrtovane izlete, za kar se zahvaljujemo vsem planinskim vodnikom in udeležencem izletov. Zahvaljujemo se tudi vsem tistim, ki so nam pomagali pri izvedbi naših načrtov, in jim želimo, da se tudi njihovi načrti uresničijo.

Vsem bralcem Rudarja želimo veliko delovnih uspehov in osebne sreče, vsem, ki hodite v hribe, pa na poteh veliko užitkov in varen korak.

SREČNO 2001!

Husein Djuherič, predsednik planinske sekcije

S kolesi čez deželo dolgega
belega oblaka (4. del)

Po severnem otoku

Cape Reiga je točka, kjer se na severu konča Nova Zelandija. Na rtu poleg svetilnika, ki je kakšnih sto metrov nad morjem, je le še podobna vetrnica - kažipot, kot je v Bluffu, na začetku naše poti. Malo višje je sicer nekaj stavb, ki so razen domovanja nekakšnega čuvaja, brez pomena. Tu je tudi meja med Tasmanskim morjem in Pacifikom. Rt je sicer lep, toda nič posebnega. Zato smo se potem, ko smo s sebe sprali vsaj malo blata, spravili v avtodom in se vrnili v Te Pahi, kjer smo se lahko pošteno najedli in, kar je važnejše, umili. Sebe in kolesa, s katerimi smo bili tokrat enotne barve - rjave.

Med Waipapakurijem in Capom Reinga leži znana plaža Ninety Mile Beach ali bolje obala, ker so kopalci izredno redki. Po imenu sodeč naj bi bila dolga devetdeset milj. V bistvu pa je le devetdeset kilometrov. Zakaj je tako, ne vem. Do peščene plaže vodijo le tri ceste. Ob njej je le en kraj, kjer je mogoče dobiti prenočišče ali najeti kakšno prevozno sredstvo. Tu predvsem mislim na vozila s štirikolesnim pogonom za vožnjo po obali. Kopalcev skoraj ni. Razlogov za to je več. Glavna sta precej močni tokovi in ogromne meduze, ki jih je nešteto. Poleg tega tudi voda ni preveč topla.

Privoščimo si užitke!

Na dejstvo, da nam ni potrebno več vstati preveč zgodaj in se nato cel dan preganjati s kolesom po hribih, smo se hitro navadili. Avtodom nam je postajal vedno bolj všeč. Načrtov, kaj si ogledati, je bilo ogromno. Najpomembneje pa je bilo, da teh nekaj preostalih dni uživamo, kar najbolj. Naš prvi cilj je bilo mesto Dargawille in njegova okolica, kjer so rastejo ogromna drevesa te kuri, iz katerih so pred dobo umetnih mas izdelovali jambore za ladje.

Cesta, po kateri smo se pripeljali v mesto, pelje čez Nordland Forest Park, ki je v bistvu pragozd. Nočna vožnja skozi njega je bila kot iz kakšnega filma. Prazna ovinkasta cesta, vsake toliko časa so žarometi osvetlili ogromna drevesa. Torej takšen je te kuri. Impozantno. Poleg tega so čez cesto kar naprej skakale živali, ki se jim je Miran z našo veliko mrcino uspešno izogibal. V mesto smo se pripeljali okoli osme ure. Najbrž ni treba poudarjati, da je bilo tudi tu v tem času skoraj vse zaprto. Končno smo le našli pub, kjer je bila natarica pripravljena ostati malo dalj časa. Morda tudi zato, ker je imela ta dan rojstni dan. Pa še splačalo se ji je, kajti pustili smo ji skoraj trideset jurjev. Tolarjev, da ne bo pomote. Kljub temu ji je bilo okoli polnoči vsega dovolj in je lokal zaprla. Mi smo nato poiskali primerno parkirišče in zaspali.

Sledil je precejšen premik proti jugu. Mimo Aucklanda do enega najbolj zanimivih turističnih mest severnega otoka Rotorue. Mesto je znano po Maorih in toplih vrelih, pa tudi zaradi jezera in drugih stvari, ki se tam dogajajo. Ena od teh drugih stvari je Zorb. Se sprašujete, kaj je to? Osnova je kakšne tri metre velika prozorna gumijasta krogla, v katero zležeš, nato pa jo zvalijo po strmem pobočju. Človek se v njej počuti kot v pralnem stroju še posebej, če se odločiš za mokro varianto. To pomeni, da v kroglo vlijejo vodo. Vsa zadeva ne traja preveč dolgo. Toda občutek je fenomenalen. Mislim, da bi si tudi pri nas lahko umislili kaj takšnega.

Kdo ali kaj smrdi?

Rotorua je področje, kjer je ogromno toplih vrelic. Te v večini primerov spremlja neprijeten vonj po žveplu. Zanimiv dogodek se je pripetil, ko smo se sprehajali po mestu. Fante sem resno opozoril, da je sicer zdravje pomembno, toda spuščati te-

lesne pline sredi množice se pa vseeno ne spodobi. Vsi so me začudeno gledali, po drugi strani pa vihali nos nad smradom, ki je prihajal od vsepovsod. Hitro smo ugotovili, da tega ni kriva naša prehrana, temveč žveplo.

Na robu žvepljenih blatnih polj, vendar še vedno v mestu, so znane polinezijske toplisce. Sestavljene so iz številnih malih bazenov, v katerih je temperatura vode od 32° do 45°C. Tu je še velik bazen. Za tiste, ki imajo raje več zasebnosti, je 17 privatnih bazenčkov. Poleg tega ponujajo še luksuzne jezerske toplisce, obdane s čudovitim vrtom, različne masaže, frizerski salon, restavracije, trgovine in še in še. Vse to za sprejemljivo ceno, ki je od 10 nzd naprej. Upam, da ni treba posebej razlagati, da smo si toplisce privoščili in izkoristili, kolikor se je le dalo.

Najbolj znani termalni rezervat je nedvomno Hell's Gate ali po naše hudičeva vrata. Obiskovalec ima res občutek, kot da je sredi pekla. Povsod se kadi, vroča voda brizga iz neštetihih lukenj. Poleg tega nenormalno smrdi po žveplu. Področje je sestavljeno iz 25 jezerc različnih velikosti in različnih temperatur vode. Ta doseže največjo temperaturo 115°C v jezercu Inferno. Hoja med jezerci je strogo omejena na urejeno pot, kajti v nasprotnem primeru lahko postaneš mimogrede kuhan ali pečen. Če padeš v vroče blato, postaneš menda v nekaj minutah okusna pečenka. Tako menijo Maori.

Spoznamo Maore in kiwije

Ti so to mnogokrat praktično preizkusili, le nekaj kilometrov od tod v vasi Whakarewarewa. V tej vasi živijo izključno Maori. Po drugi strani je ta vas nekakšen muzej, kjer ti prikažejo življenje Maorov nekoč in danes, njihovo kulturo, pesmi in plese ter še veliko drugega. V tej termalni vasi Maori živijo že 200 let. V središču vasi je značilna maorska hiša imenovana Wahiao, kjer se sedaj odvija folklorna predstava za obiskovalce. Okoli hiše so nato hišice, kjer živijo Maori.

Okoli vasi so termalni izviri, ki jih še sedaj s pridom uporabljajo. Od kuhanja do pranja oblačil in kopanja. Največja temperatura v enem od izvirov tu doseže celo 130°C. Celoten ogled s glasbeno-plešno predstavo traja kakšni dve uri in pol ter je idealen način, da izveš kar največ o Maorih.

Iz Rotorue smo krenili nazaj proti Aucklandu. Pri tem smo naredili precejšen ovinek, kajti želeli smo si ogledati še nekaj stvari, ki si jih zaradi naše "kolesarske dirke" prej nismo mogli. Prva postaja so bile kraške jame Waitomo. To področje je nekakšen jamarški raj za turiste. Ponujajo ti vse. Od klasičnih obiskov, spuščanja v brezno, do jamskega raftinga. Pri slednjem te v ne-

kakšnih zračnicah spustijo po brzicah jamske reke. Seveda primerno opremljena. Kakšne velike nevarnosti, da bi se ti kaj zgodilo ni, je pa lepa adrenalinska izkušnja za tiste, ki se s tovrstnimi športi ne ukvarjajo ravno pogosto. Drugače so Waitomo Caves znane po svetlečih črvih, ki visijo s stropa in se svetijo kot neonske luči. Kaj več o tem ve Željko, ki se jim je posebej posvetil.

V Novi Zelandiji je skoraj pol stvari povezanih z besedo kiwi. Pri nas večina povezuje to besedo z malim zeleno-rjavim kosmatim sadežem. Vendar je tudi ta sadež dobil ime po ptici. Eni izmed redkih, ki ne letijo in živi le v Novi Zelandiji, če odštejemo živalske vrtove. Živi globoko v gozdovih, zato jo je zelo težko videti v naravi. Kiwi je velik kot malo bolj velika kura in ima do 5 cm dolg kljun. Tega uporablja pri lovljenju črvov in žužkov, ki se zadržujejo v zemlji. Poznamo tri vrste kiwijev: rjave, male in velike pegaste. Razlikujejo se po barvi, velikosti in področju, na katerem živijo. Imajo slabo razvit vid (aktivni so le ponoči), a izredno dobro razvit sluh in voh. Nekakšni psi, cepljeni s sovo.

Skratka, ta simbol Nove Zelandije je skoraj nemogoče videti v naravi, zato smo se podali v Kiwi House v kraju Otorahanga. V njej je možno poleg kiwija videti tudi druge ptice, ki živijo na teh otokih, ter nekaj kuščarjev in značilnih rastlin. Končno smo videli to čudo, za katero so pripravili veliko stekleno kletko, v kateri je prirejen kiwijev originalni bivalni prostor. Simpatično, toda raje bi ga videli nekje sredi Fiorlanda.

Štejeta le jadranje in rugby

Če velja, da smo Slovenci smučarji, so Novozelandci jadranci. Najbolj jadralski narod na svetu, če že hočete. Na to so neizmerno ponosni. Stvar je bila popolna, ko so v domačih vodah letos marca spet osvojili America's Cup. Kaj osvojili. Njihova Black Magic je potolkla in ponižala italijansko Prado v finalu te najbolj prestižne jadralske tekme na svetu s 5:0. Veliki čajnik tako še naprej krasi America's Cup Village v Aucklandski marini. Jadranje in rugby, le to šteje v Novi Zelandiji.

Sedaj pa lahko vprašanje. Katero mesto je po povedanem svetovna prestolnica jadrnanja? Ni težko. Auckland seveda. To milijonsko mesto se ponaša z veliko marinami ter nešteto jadrnicami in drugimi plovili. Večina jih ima jadra. Mesto leži na 60 ugaslih vulkanih, obkroža pa ga prek sto otokov. Hkrati leži med Pacifikom in Tasmanskim morjem. Auckland je največje novozelandsko mesto in trgovsko-industrijski center, ki se neverjetno hitro širi proti severu in jugu. Naselja rastejo praktično čez noč. V enem izmed teh novih naselji smo štiri dni preživeli tudi mi. Ali bolje prenočili. Parkirišče Pizze Hut, nam je bilo tako všeč, da smo ga zamenjali za kamp. Kajti tu je bilo na razpolago vse. Trgovine, fast foodi, bazen, ki je bil zastonj, kino z osmimi dvoranami in dobrim straniščem, kolonija komarjev, ki nam je vsako noč dobesedno pila kri in še kaj bi se našlo.

Podnevi smo se odpravili po mestu, na plažo ali kam drugam. Odvisno od razpoloženja. Le nočnega življenja tudi tu ni bilo. Ko smo že mislili, da ga ne znamo najti, sta nas dva domačina potolažila, da z nami ni nič narobe in da je tega tu res malo ali skoraj nič. Pravita, da se bosta zaradi dolgega časa in visokih cen (očitno še nista bila v Sloveniji) preselila v Avstralijo.

Ko že omenjam preselitev, je ta čakala tudi nas. Po petih tednih smo se zopet znašli na letališču. Le, da smo tokrat leteli nazaj na sever. Čakala nas je dolga, skoraj dan in pol dolga pot. Ogromen boing se je dvignil v zrak. Nasvidenje Nova Zelandija. Dober dan... Ne vem še natančno. Toda ko se bom odločil, vam bom javil.

Matjaž Kovač

/konec/

*Nekoga moraš imeti rad,
pa čeprav trave, reko, drevo ali
kamen...*

Minatti

Da bi bili zdravi in se imeli radi!

Svetloba počasi ugaša. Večer. Noč povsem tiho pada nad mesto. Nežno ga objame in vzame v naročje, da ga zaziblje v sen. Temo, kot v pravljici, preganjajo številne luči z okrašenih dreves in pisanih izložb, ki naznanjajo bližajoče se praznike. Od nekod se sliši pesem, tam z roba Šmartnega pa odmeva zvon. Božič. Rojeva se novo leto!

Saj res. Voščilnice in darila! Prazniki bi bili brez njih prav siromašni - brezosebni, brez prave vsebine, pogosto tudi brez pričakovanj. Toliko lepih misli se v teh dneh izlije na papir in kroži po zraku. Toliko stiskov rok in želja, da bi slovesu sledilo ponovno snidenje. Prostor okrog nas kar kipi od pozitivnega naboja.

V mislih nehote spolzim nazaj v sedemdeseta leta, ko sem kot gimnazijec pred prazniki, ves nestrpen in v velikem pričakovanju, prestopil prag hiše svojega dekleta. Prijetna gospa, ki sem jo čez leta sprejel kot svojo taščo, mi je ob voščilu postala nekako nerazumljiva in pretirano skromna. Kaj pa vem, kaj sem pričakoval. Njene besede so me presenetile, saj so mi izzvenele nekako tuje in prazno.

"Da bi bili zdravi in se imeli radi", mi je še dolgo po tem odmevalo po ušesih. Pa saj se heca... Zdravi! Pri osemnajstih, ko sem kar pokal od energije. Kaj pa je biti nezdrav? Preveč vprašanj za mlado glavo, ki je bila zamegljena z ljubeznijo, na bežna

srečanja z boleznijo pa je pozabila. Imeli radi!!! Saj ne morem verjeti, da se po petdesetih še gre ljubezen. Kaj mi torej želi? Nič ali...

Že nekaj let potem, še posebej pa danes, ko si bom počasi tudi sam naložil peti križ in me je življenje nešteto krat postavilo iz oči v oči z boleznijo in smrtjo, razumem in dojamem veličino tega voščila. V njem se zrcali bistvo življenja.

Zdravje in ljubezen! Biti zdrav - duhovno in telesno! Ljubiti in biti

ljubljen! Osnovni pogoji, da lahko živiš kvalitetno življenje. Da lahko delaš, ustvarjaš, da lahko daješ in sprejemaš. Da lahko rasteš, bogatiš sebe in okolico.

Vesetje ob tem spoznanju pa nenadoma postane grenko. Toliko ljudi še vedno ni dojelo bistva tega voščila.

Zakaj živimo,
če ne zato, da naredimo svet manj
težak drug drugemu?!

Zdravje jemljejo kot aksiom, ki se zgodi, nam je dano ob rojstvu, potem pa delamo z njim, kakor nas je volja. In praviloma nismo dobri gospodarji.

Primarna preventiva, ko bi naj odpravljali dejavnike tveganja ter boleznij preprečevali, še preden se razvijejo, žal, še vedno tava v mali šoli. Ateroskleroza in z njo povezane bolezni pa v galopu dirjajo po Sloveniji in za njimi oboleva vse več Slovencev. Sladkorna bolezen, povišan krvni tlak, pretirana telesna teža, telesna neaktivnost, srčni infarkt, možganska kap. Ob tem pa še kajenje, alkoholizem in droga.

Le komu zvoni? Tiho in nenadoma odhajajo znanci in sorodniki, v nas pa puščajo

Velikost tvojega telesa pomeni prav malo; velikost tvoje pameti je zelo pomembna; velikost tvojega srca pa je najpomembnejša.

Širite ljubezen, kamorkoli greste: začnite doma. Podarite ljubezen svojim otrokom, svoji ženi ali možu, sosedu... Ne dovolite, da bi kdo odšel od vas, ne da bi se počutil bolje in srečnejši. Bodite živ dokaz božje dobrote: dobrote na obrazu, dobrote v očeh, dobrote v nasmehu, dobrote v prijaznem pozdravu. mati Tereza

Vse je skrito v majhnem prostorčku med obema ušesoma. Človek se mora imeti rad. Mora se spoštovati, skrbeti zase; mora se ohranjati in rasti; mora biti ravno toliko egoista, da ne izgori v prevelikem razdajanju. Le kadar bo stabilen, duhovno in telesno zdrav, nabit z energijo in poln ljubezni, bo lahko tudi dajal. Postaviti je treba le prioritete in skrb zase zapisati z velikimi črkami na prvo mesto.

Prijazne besede so lahko kratke
in ni jih težko izgovoriti,
toda njihov odmev je neskončen.

občutek krivde, da bi še lahko bili med nami, če bi jih pravi čas ozavestili ter jim pokazali pot do zdravega življenja.

In kje hodimo sami? Po robu? Nas je morda že zajel vrtinec in nas bo odneslo? Smo si kdaj tudi sami zaželeli zdravja? Smo ga pričeli morda tudi aktivno iskati in ohranjati? Saj ni potrebno veliko! Le trenutek odločitve in nekoliko dobre volje.

Vse je skrito v majhnem prostorčku med obema ušesoma. Človek se mora imeti rad. Mora se spoštovati, skrbeti zase; mora se ohranjati in rasti; mora biti ravno toliko egoista, da ne izgori v prevelikem razdajanju. Le kadar bo stabilen, duhovno in telesno zdrav, nabit z energijo in poln ljubezni, bo lahko tudi dajal. Postaviti je treba le prioritete in skrb zase zapisati z velikimi črkami na prvo mesto.

Ljubezen je čudovita stvar.
Nikoli ti je ni treba nekemu vzeti,
da bi jo dal drugemu.
Vedno je je več kot dovolj za vse.

Le pol ure na dan. 30 minut v 1440 minutah enega dneva. Statistiki bi rekli, da je to le 2 odstotka. Malo, kajne. Zato ni nobenega izgovora, da tega ne zmoremo. Pol ure hitre hoje, lahkotnega teka, kolesarjenja ali plavanja. Lahko tudi iger z žogo, samo da bo telesna aktivnost dovolj intenzivna in bomo dosegli lastno območje priporočene frekvence srčnega utripa. Gibanje na zraku bo vplivalo ugodno tudi na našo kožo.

Dodati je potrebno še zdravo prehrano, ki ima osnovo v žitih, zelenjavi in sadju ter omejuje vnos mesa, maščob in sladkorja. Namesto običajnega olja bomo uporabili oljčno, kot dodatek pa si bomo po kosilu privoščili še kozarec dobrega rdečega vina. Posebno skrb moramo nameniti dovolj velikemu vnosu tekočine. Najboljša je voda - liter do dva na dan.

Spoprijateljiti se moramo še s tehtnico, da ne bo naš sovražnik in ne bo pokazala preveč! Karoserija, v kateri pretakamo svojo energijo in nam daje zatočišče, nam bo tako končno še všeč.

Poskrbeti pa moramo tudi za duhovno higieno. Dobra knjiga, ogled razstave,

Nasmehnite se drug drugemu, nasmehnite se ženi, nasmehnite se mižu, nasmehnite se otrokom - ni važno komu - in to vam bo pomagalo odrasti v večji medsebojni ljubezni.
mami Tereza

odhod v gledališče ali na koncert, nas bodo obogatili in duhovno dvignili. Lepota umetnosti nam bo razburkala čustva, ki se bodo prelila v srečo. Srečo pa je tako lepo deliti z drugimi.

Konec koncev moramo ljubiti,
če nočemo zboleti!
Freud

Ljubiti in biti ljubljen! Polno pa lahko ljubimo le, če smo telesno in duhovno zdravi. Ljubezen potrebujemo zato, da lahko preživimo. To je jezik, ki ga razumejo vsi ljudje tega planeta. Razumejo ga dojenčki in odrasli, razumejo živali in rastline. Brez nje ovenejo, nehalo uspevati in umrejo. Čustvo ljubezni in občutek ljubljenosti nas osrečujeta in nam pomagata krepiti imunski sistem. Ljubezen je zdravilna. Prežene depresijo, vrne nam optimizem in nas energetsko dviga.

Bernie Siegel uči bolnike ljubiti samega sebe in druge, da bi kar najbolj zvišal nivo imunoglobulinov in limfocitov T. Rezultati so presenetljivi. Kronične bolezni se povlečejo, rakaste razrasti se upočasnijo, število ozdravljenih bolnikov je večje, preživetje se podaljša, kakovost življenja pa je neprimerno boljša. Dajmo, poskusimo se krepiti in zdraviti tudi z ljubeznijo.

Postopno bomo tako spreminjali svojo podobo - telesno in duhovno. Pred ogledalom bo nenadoma stalo lepo grajeno telo, ravno pravšnje teže, mirno in uravnoteženo, izžarevalo bo zadovoljstvo, zdravje, ljubezen in energijo. Stres in bolezen bosta zanj postali neznanki.

Do konca leta nas loči le še nekaj dni. Preživimo jih kar se da dobro. Poskrbimo zase in za zdravje.

Ko boste nazdravili novemu letu, pa vedite, da vam tudi jaz želim veliko zdravja in ljubezni!

Janez Poles

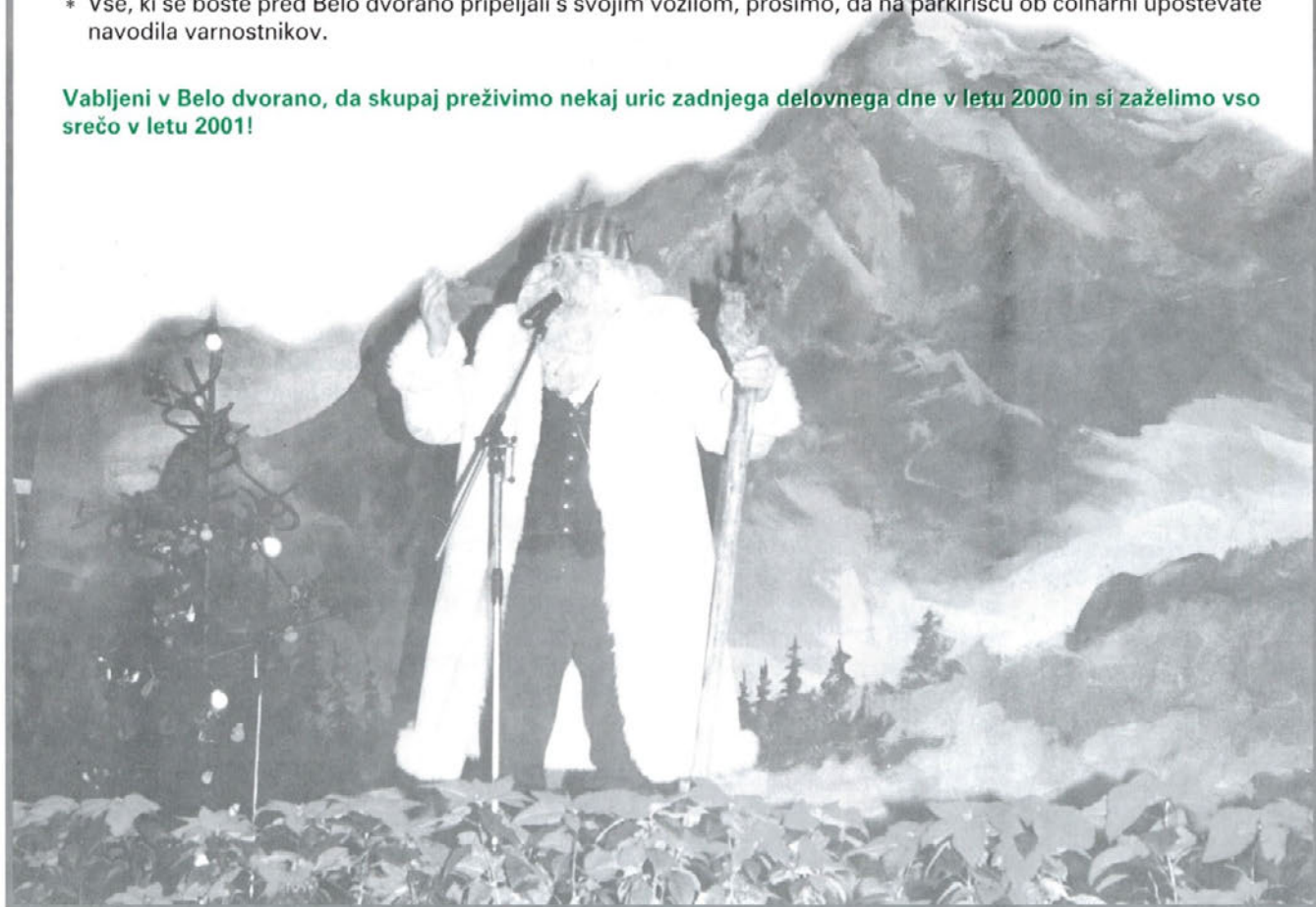

Skupaj se poslovimo od leta 2000!

Letošnji zadnji delovni dan bo **petek, 22. december**. Od delovnega leta 2000 se bomo petič zapovrstjo poslovili skupaj v Beli dvorani. "Urniki" 22. decembra pa je tak!

- * Delavci **prve** izmene bodo prišli na delo ob običajnih urah, območje pa bodo - razen dežurnih delavcev in tistih, katerih prisotnost je nujna po planu vodstva podjetja - zapustili med 9.45 in 10.00.
- * Izvoz za jamske delavce se bo začel ob 9.30.
- * Tradicionalna rudarska malica bo za delavce v prvi izmeni od **10. do 12. ure v Beli dvorani**. V tem času bo okrepljen prevoz z avtobusi na relacijah Preloge - Bela dvorana in Bela dvorana - Velenje mesto (po običajni delavski progi).
- * Avtobusi primestnega prometa bodo delavcem prve izmene na voljo za pot domov po vsakodnevem voznem redu.
- * Delavci **druge in tretje** izmene bodo 22. decembra prišli na delo skupaj v popoldansko izmeno. Izvoz za delavce z jamskih delovišč se bo začel ob 17.30. Skupna rudarska malica bo zanje med **18. in 20. uro v Beli dvorani**. Režim prevozov bo enak dopoldanskemu, avtobusi primestnega prometa pa bodo odpeljali z izhodiščnih postaj ob 20. uri.
- * Bloke za rudarsko malico smo zaposleni prejeli v kuvertah z izplačilom novembrske plače.
- * Priložnostni program v Beli dvorani v obeh terminih bodo izvedli člani Pihalnega orkestra, Harmonikarskega orkestra in Rudarskega okteta, pridružili pa se jim bodo tudi dedek Mraz ter govorca dr. Franc Žerdin in mag. Marjan Kolenc.
- * Tehnična konferenca bo v petek, 22. decembra, ob 9.15 v restavraciji Jezero.
- * Okrepčevalnici za izdajanje malic v Prelogah bosta v petek, 22. decembra, zaprti od 9. do 12. ure in od 17. do 20. ure. Dežurni delavci naj pravočasno vzamejo malico, prav tako naj poskrbijo, da bodo dobili tudi rudarsko malico iz Bele dvorane.
- * Vse, ki se boste pred Belo dvorano pripeljali s svojim vozilom, prosimo, da na parkirišču ob čolnarni upoštevate navodila varnostnikov.

Vabljeni v Belo dvorano, da skupaj preživimo nekaj uric zadnjega delovnega dne v letu 2000 in si zaželimo vso srečo v letu 2001!

**MNOGI NAM ZAUPAJO ŽE VRSTO LET.
ZAUPAJTE NAM ŠE VI IN NAS POKLIČITE.**
Telefon: 03 898 1600, GSM: 041 665 223

PROMET Z NEPREMIČNINAMI

PRODAMO:

tri trisobna stanovanja v Velenju
dvosobno stanovanje v Šoštanju
hišo v Velenju

KUPIMO:

več stanovanj različnih velikosti za znane kupce
vikend v okolici Velenja (lahko nedokončan)

NAJMEMO:

več garsonjer in enosobnih stanovanj v Velenju
eno in pol ali dvosobno stanovanje v Velenju

ODDAMO V NAJEM:

poslovni prostor v velikosti 50 m², za opravljanje mirne dejavnosti

*Vsem koristnikom naših storitev želimo vesele božične praznike
in mnogo sreče v novem letu!*

Celje - skladišče

D-Per

65/2000

5000008318,9

*Vesel božič
in srečno novo leto*